

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmertetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

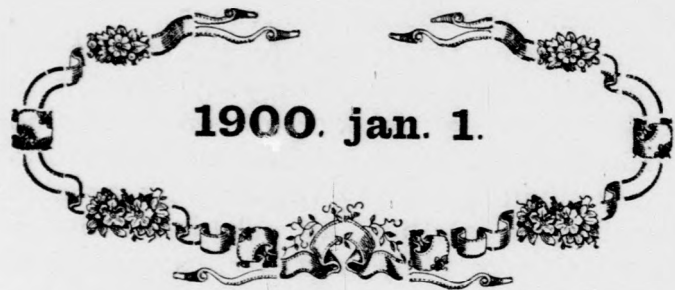
HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Peténél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden négyszög centim. után 3 kr. számítottak.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

1900. jan. 1.

Az idő olyan mint a sebes folyam, mely szakadatlanul végzi pályafutását, soha egy pillanatra sem áll meg. Nem akar tudomást venni az ember azokról az intézkedésekről, hogy az időt részekre osztotta. Mert az ember nagy mester; ennek a sebesen rohanó folyamnak a partjain, a lefolyt idők jelzéseit, oszlopokat állít fel, ráírva bizonyos számokat. S ha a rohanó ár valamely nagyobb vagy feltünőbb évszámot jelölő oszlophoz ér: az ember, komoly arccal szinte várni látszik, hogy az idő ennél a feltünőbb pontnál megállítja futását s bárcsak egy pillanatra is pihenőt tart. Az idő azonban ügyet sem vet erre, fut és fut tovább.

Ma Szilveszter van. Egy év záródik le vele. De milyen év? A tizenkilencedik század utolsó éve. Mi, a kik az időt napokra, hetekre, évekre, évszázadokra osztjuk: szinte lázas kíváncsisággal várjuk, gyermeki babonás félelemmel várjuk azt az időpontot, a mikor óránk elér az éjfélt, s elérjük ez év, s e század utolsó percét. Megkezdődik egy új év, egy új század első perce. Mily nagyot fog zökenni most egyszerre a világegyetem óriási gépezete, akárcsak egy hatalmas árokba jutott masina. Legalább az ember, a ki nagy árkokat von az egyes évek és századok köré, ilyen misztikus várakozásban is lehetne.

És mi történik?

Épp semmi különös. Az idő folyama egy percre sem áll meg, — az idő gépezete nagyot sem zökken. Az epedő szerelme vallomásában talán épp a mondat köze-

pén volt, a vallásos ember imájában a következő szótag kimondásához tán épp akkor vette a lélekzetet. Szeliden simultak át az örökkévalóság habjai az előttünk nagynak jelzett ponton!

Vagy valami új mezőre jutottunk ez évszázad elérkezével, mert megszoktuk, hogy minden századot más színben látunk, más jelleggel, reményvel, törekvésekkel? Hát épp semmi sem történt, sem az idő rendjében, sem embervilágunkban!

Az idő tehát a mi számításunktól teljesen független, előtte egyik perc olyan, mint a másik. Ő futásában nem vesz fel most köznapi, majd ünnepies pillanatokot.

De mi jól és bölcsen teszszük, ha e nevezett fordulónál megállunk egy percre, eszmélkedni, gondolkodni.

1900. év január 1-jé.

Mily magas domb ez a goodolkozás számára. Érdemes-e rá fölmenni? Oh nagyon is. — Jobbra a mult óriási siksa, le-tünt korok tiszta képeivel, balra a sejtelmes jövő, ködfátyolaival. Ott a 19. század a történet tiszta tükrében; itt a jövő kifürkészhetetlen titkaival. Egy század, a 19-ik a Jézus születésétől, a maga változatos történeteivel, alkotásaival.

E kiváló ponton megállva mondjunk rövid bucsuztatót e nagy halott felett, okulásul magunknak a jövőre. . . .

Milyen voltál te már letünt, koporsóban nyugvó század, ki már csak az emlékezése vagy!? Sok, nagyon sok dicsőséget szereztél az ember-névnek.

Ha jellemedet rövid szóval lehetne visszaadni, megrajzolni, a minden téren elért óriási vívmányaidat egyenesen egy főokra lehetne visszavinni, — azt mondhatnók, hogy a letünt évszázad főkaraktere volt, hogy ennek folyamán vert gyökeret mindenütt a szabadság fája. — A mit az egyéni, az emberi jogról az elmúlt századok annyi elméletei hirdettek; a miért a XVIII. szá-

zad végén oly sok vér folyt a francia forradalomban, — de a mely valóságban átment később a zsarnokságba — ez a XIX. század a legfőbb helyet, vér árán ugyan, de megszerezte magának!

Mi foly az embernek Istentől adott, veleszületett jogából? A szólásnak, a hit és lelkiismeretnek, a vélemény kimondásának a kutatásnak szabadsága; az embernek egyedül szerzett érdemei után való tekintélye és tisztessége, s ezzel ledöntése a születés kiváltságainak, kasztoknak vallásfelekezetek és társadalmi osztályok között. . . .

Nézzünk végig a XIX. század hosszú folyamán — egészen attól a perctől fogva, midőn a félvilág urának, Napoleonnak, vaskezét lerázzák magokról a nemzetek, — egész a legujabb időkig — nem-e a nemzeti állam, a nemzeti eszmék testet öltéseért folyt a népek küzdelme? A millió karu egyéneknek, a nemzeteknek, a küzdelme pedig nem egyéb volt, mint hatalmas visszatükrözése annak, a mi magában az egyes nemzetek kebelében folyt az egyes ember veleszületett jogaiért?

Embernek emberrel, testületnek testülettel, osztálynak osztálylyal, alárendeltnek főlebbvalóval, népek törvényhozással, nemzetnek királylyal szemben szedett jogai: szóval mindazoknak a tényezőknél, melyek egy államot tesznek, helyes fogalmi e hosszú század folyamán mentek át a legtöbb helyen, a valóságba, a mint azt a modern jogállam fogalmi követelték.

Ne tagadjuk meg tehát e nagy halottól, hogy a legnemesebb törekvés jellemezte: beültetni a jog, a szabadság fáját az emberiség földjébe, mélyen, hogy azt semmi ki ne döntse.

És ebből született mindaz a nagy, dicső, a mit e század, mint méltó sikereket fel tud mutatni.

A ki ma felébredne a XVIII. század végéről s keresné meghalt századunk viv-

TÁRCA.

A világ vége.

Irta: Wiener József.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Csodálatos dolog, hogy a milyen régi maga az emberiség, olyan régi az a gondolat is, hogy a föld egykoron el fog pusztulni. Az emberek sohasem viseltettek valami nagy bizalommal e roppant gömb iránt és nem tudtak megszabadulni attól a gondolattól, hogy ez a mi fogalmainkhoz és nézeteinkhez képest óriási nagyságu, vasnál szilárdabb földteke valamely módon meg fog semmisülni.

Rége, midőn az emberek gondolatai a vallások szabta körökben mozogtak, a föld elpusztulásától való sejtelem magában a vallásban talált táplálékot. Így pl. a budhaizmusban a legvégső fokozat, a végcél: a semmi és a Buddha-vallású emberek legmagasabb vágya ma is, hogy avval a „semmi”-vel egyesülhessen. A föld is akkor éri el végcélját, ha semmivé lesz.

A babonától magát mentesített zsidó vallás is, a Talmud szerint, azt állítja, hogy épp úgy mint a föld teremtője a földet 6 nap alatt teremtette meg, a 7. nap pedig megpihent: a föld is csak 6 ezer évig fog állni — lévén Istennél ezer év egy nap, a 7. évezred kezdetén elpusztul és ezer évig pusztá marad, mire aztán is-

met új élet fog rajta kezdődni. Jellemző, hogy a Talmud vallásos meggyőződése körébe nem csak a mi földünket, hanem az egész világegyetemet bevonja.

Hogy mi lehet az oka annak a rendkívüli nagy bizalmatlanságnak, a mivel az emberiség az ő közös lakóhelye iránt szüntelenül viseltetett és viseltetik, igen érdekes lenne kiputatólni.

Lehet, hogy bolygónk maga a hibás, a mennyiben gyakori kitérésével, rengéseivel, viharaival és zivataraiival sokszor kimutatta, hogy nem igen törődik a rajta levő élőlények boldogulásával, sőt, hogy magával a természet királyával is, a kire földünk igazán büszke lehetne, néha úgy elbánik, mintha csak holmi férgeske volna. Lehet, hogy az emberi képzelemben van a hiba, mely öröktől-örökké létező tárgyakat felfogni nem képes; de az mindenestre tény, hogy a föld elpusztulásának réme mindig kísértett az emberek közt, sőt a XV. század végén még a művelt emberek is elannyira biztosra vették a világ végének közeledését, hogy mindenki elhanyagolta teendőit és minden idejét csak Istenéhez való könyörgésre és imádkozásra fordította.

Későbbi századokban, midőn a tudomány világossága a babona köképeit szétoszlatta; midőn az emberek agyában az az elv kezdett megerősödni és tért foglalni, hogy semmit sem kell hinni, aminek valóságáról teljesen meggyőződve nem vagyunk; hogy létezőnek csak azt

szabad feltenni, minek létezéséről vagy érzékünk segítségével közvetlenül, vagy pedig hatásai és befolyásai révén közvetve meggyőződünk: még akkor is tartotta magát az emberiségnél a hit, hogy földünk „ez a hitvány sárteke” elpusztul. A babonás régi és a tudományos új hit között mindössze is csak annyi a különbség, hogy most kényszerítő okokat kezdenek kutatni a föld megsemmisüléséhez.

Es találtak három okot is, a miknek hatása alatt bolygónk, ha végképp nem is semmisül meg, de biztosan elpusztul, azaz pusztává, minden szerves élet előhozására és fenntartására képtelenné válik.

Az első kis ok: a melegség hiánya. Ugyanis a szerves élet létrehozására és fentartására szükséges melegségnek két természetes főforrása van: a nap és földünk belső melege. De észrevették, hogy a roppant hőveszteség, melyet földünk épp úgy, mint a nap a folyamatos kisugárzás folytán szenved, előbb-utóbb azt eredményezi, hogy földünk kérge, lassan ugyan, de folytonosan vastagabbodik, a nap körül pedig, a hogy a napfoltok mutatják, kéreg van képződő félben. Ha tehát földünk belső hőforrása, a tűz, teljesen kialszik, akkor szerves életről rajta többé szó sem lehet, még abban az esetben sem, ha a nap tovább is elárasztja fényével, éltető melegével. Ez pedig a víz egyik tulajdonságának lesz köszönhető, t. i. annak, hogy a víz, részecskéinek csekély összetartása következtében, a föld vonzóerejének engedve, folytoro-

mányainak forrását: ide, ehez a kut-
főhöz menne vissza.

*Miért volt ez a század oly gazdag a
humánus, a jótékony intézetek felállítására, a
gyámoltatásra, a segítség terén, mint egyik előző
sem? Mert a szabadság fogalmából folyt,
hogy az élethez kinek-kinek feltétlen joga
van és hogy az emberekben testvéreinket kell
tekintnünk.*

Miért proklamáltatott az általános nép-
nevelés és vitetett át a gyakorlatba, mi-
kép soha ezelőtt? Mert a felvilágosodás-
ból, veleszületett jogánál fogva, kiki részt
követelhet magának.

Miért esendült fel e század napjaiban
az irodalom, a maga százféle alakzatában,
melyeket elszámolni lehetetlen, meg az ipar,
kereskedés, a tudomány, de főképp a reá-
lis tudományok egész serege? Mert a jog
diktálta a kutatás szabadságának az egyéni
erők érvényesülésének szükségét és kőnél
tartósabb oszlopra véste azt az örök igaz-
ságot, hogy *elismérésre csak az számíthat, ki
Istentől adott tehetségeit kamatoztatja.*

Hosszu pályán nemes szorgalomban
versenyben töltötte életét, — s alkotásaira
minden téren büszkeséggel nézhet majd
vissza az emberi ész és szív messze száza-
dokból is.

De volt e századnak sok sötét foltja is.
A tudományok vívmányai sok helyen
megtevesztették az emberek elméjét. A
siker felbátorította őket lenézéssel tekin-
teni a vallásra, a hit tárgyaira, a vallás
szolgáira. Elfelejtették, hogy a tudomány
sohasem mehet addig, mikor már eldob-
hatja magát a hitet; mert *a hol a tudomá-
ny végződik: ott kezdődik a hit birodalma.*

Az egyéni szabadság vak fogalom-
má vált, sok helyt szabadossággá fajult. Az
egyén, kivált e század alkonyán, úgy
kezdte érteni a szabadságot, hogy neki
minden szabad. Az erkölcsi törvény, függés
kötelékei meglazultak.

A reál-tudományok utat nyitottak eddig
ismeretlen gyönyörök forrásaihoz. Ezért,
hogy azokhoz jussanak, eladták sokan be-
csületüket, elhanyagolták etikai kötelezett-
ségeiket. Az egyéni érvényesülésnek min-
den áron való vágya és az abból folyó
küzdelem pedig idegessé tette az embere-
ket. *A feltűnést eladták sokszor a jellemet.*

Egyszóval: ezt a századot a civilizá-
ció átka kísérte, a mi abból állt, hogy az
élet elvesztette régi kedves derült fényét,
az önfegyelmelés ismeretlen lett és az
erkölcsi törvény nem eléggé korlátozó.

És hogy mennyi szenvedést termett
mindez: ki tudná elmondani. De egy vilá-
gos; s ez az, hogy a *XX. század men-
tet vissza a XIX században proklamált emberi*

san a föld középpontja felé törekszik. De most
nem juthat oda, mert ott lakozik legnagyobb
ellensége: a tűz, melynek láttára rémületben
szétfoszlik és mint vízpára gyorsan felszáll, visz-
sza a föld színére. De ha ez az ellenség egy-
szer elpusztul, a víz ismert makacs kitartásá-
val utat fur majd magának a föld középpontja
felé és addig nem is nyugszik, míg oda nem
érkezett és a föld középpontja körül szépen
nyugalomba nem helyezkedik. Aztán tessék
akkor élni a világban *víz nélkül!* Még avval
sem kecssegethetjük magunkat, hogy majd bor-
ral csillapíthatjuk szomjunkat, hiszen bor sem
létezik már víz nélkül, akkor is fogja Földünk-
nek felé a nap ragyogó fényében, égető sugá-
raiban fűrszteni, de csak kopár sziklára és
végtelen homoksvátra pazarolja kegyét, meg-
hálálni nem fogja azt neki senki és semmi. Az
élő lények mind elpusztulnak, még pedig szom-
juság miatt. Nem valami kecssegetető kilátás ez,
kivált az emberek egy bizonyos részére.

A második eshetőség — de nem is jó ki-
fejezést használok, mert ez nem *eshetőség*, ha-
nem az öntudatlan természetben uralkodó meg-
másíthatatlan törvények vas következetessége
— tehát a második, valamikor okvetlenül bekö-
vetkezendő esemény az, hogy a nap körül ké-
reg fog képződni. Földünk akkor a nap melege
és világossága hiányában lassanként elhal, még
pedig a sa-koktól az egyenlítő felé, felületét
hatalmas hó- és jégréteg borítja és éjjelét —
holdja már akkor nem lévén — csak a csilla-
gok világítják meg.

*jogok utjáról, — de a XX. század nevelésének
feladata lesz, hogy a civilizáció vívmányait,
az emberiség szeliden, nyugodtan élvez-
hesse.*

Péter Mihály.

Az új magyar esküdtszék

és az esküdtbírósi eljárási eljárás.

(Népszerű ismertetés az esküdték számára.)

Írta: Finkey Ferenc dr. sárospataki jogtanár.*

Utánnyomás joga fentartva.

(6. folytatás.)

e) Az esküdték határozata. A verdict.

Az esküdtbírósi főtárgyalás legfontosabb
része az esküdték tanácskozása és határozathoza-
tala, miután az esküdték határozata, az u. n. ver-
dict, dönti el a per érdemét s az képezi az íté-
let alapját.

1. Az esküdtéknek a külvilágtól teljesen el-
szigetelve kell meghozni határozatukat, hogy az
minden befolyástól független legyen. Az elnök
köteles gondoskodni, hogy az esküdték határo-
zatuk meghozatala előtt tanácskozó termüket el
ne hagyják és az elnök írásbeli engedélye nélkül
más egyénekkel, mint esküdtársaikkal, ne érint-
kezzenek, Csak sürgős szükség esetén és halasz-
thatatlan teendők végett jöhetnek ki egyes esküdt-
tek a teremből, vagy mehet be hozzájuk valaki,
de mindig csak az elnök különös és írásbeli en-
gedélyével. Különben még az elnöknek sem sza-
bad hozzájuk bemenni.

Azon esküdtet, ki ezen szabály ellen vét,
a bíróság 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal
büntetheti, az olyan egyént pedig, ki valamelyik
esküdtel az elnök írásbeli engedélye nélkül érint-
kezik, 24 órára elzárathatja.

Az elnök által a legidősebb esküdtnek át-
adott iratokon és tárgyakon kívül még az esküdt-
tek rendelkezésére kell bocsátani a Bünvádi Per-
rendtartásnak az esküdték tanácskozására és ha-
tározatára vonatkozó szakaszait (363—370. §)
magában foglaló kivonatát és pedig több példány-
ban. Más iratokat, okmányokat vagy törvény-
könyveket azonban nem szabad beadni.

Az esküdték visszavonulása után minde-
nekelőtt a köztük legidősebbnek elnöklele alatt,
szóbeli szavazással és egyszerű szótöbbséggel
megválasztják *főnöküket*, ki az esküdték elé ter-
jesztett kérdéseket felolvassa s a további tanács-
kozást és a szavazást vezeti. Ha többen egyenlő
számú szavazatot kaptak, az idősebbik tekintendő
megválasztottnak.

A kérdések felett az esküdték nem csak
egyszerűen szavaznak, hanem előbb egymás kö-
zött *tanácskoznak* s fesztelenül megbeszélhetik
az egész ügyet.

Ha a tanácskozás közben az esküdték több-
sége azon véleményre jut, hogy bármely jogi
kérdésben *bővebb felvilágosításra van szüksége*,
az esküdték a tárgyalási terembe s a főnökük
szóbeli engedélyével a tárgyalási terembe s a főnökük
által előterjesztett kérelmükre az elnök, miután
az ülést újból megnyitja, a *felek jelenlétében*
nyomban megadja a kívánt felvilágosítást.

Továbbá, ha az esküdték többsége a *kér-
dés megváltoztatását* vagy kiegészítését, eset-

* Jelen közlemény füzet alakjában kiadóhivatalunk-
ban megszerezhető. Ára portómentesen 40 kr.

*Madách az „Ember tragédiájá”-ban ezt az
utóbbi említettem természeti okát választja az
emberiség elpusztulásának. Pedig nem biztos,
hogy a természeti erőknek ily módon fog sike-
rűlni az emberiség szellemét legyőzni. Mert na-
gyon lehetséges, hogy a tudomány még annyira
fejlődik, hogy az emberek képesek lesznek szer-
vetlen anyagokat vegyi uton szervesekké átvál-
toztatni és dacolva a táplálékát elvonó természet-
tel, maga állítja elő majd minden napi kenyerét.
Világosságot és meleget pedig szolgáltat bő-
ven az emberek szolgálatába lépett elektromos-
ság. Sőt igen kellemes irányba indulhat az em-
beri nem élete. Mentem minden gondtól, mely
most a megélhetésért való küzdelemben az éle-
tet annyira megkeseríti; az időjárás szeszélyeitől,
mely gyakran hosszú fázadozások eredményét
egy pillanat alatt megsemmisíti: függetlenné te-
szí magát és vigan éli majd világát az emberi
nem, minden idejét a tudományok és örömek
élvezetének szánva.*

Nehezebb lesz az emberek helyzete, ha a
föld mondja fel majd a szolgálatot; ha a meg-
fagyasztott víz lepelként húzza megdermedt
szívére, elvonván így azt a fontos anyagot, mely
ugyszólván kapesot képez a szerves világ és a
szerves világ közt. És nem is lesz könnyű a
vizet kémiai uton előállítani, mert egyszerű a
viznek egyik alkotó eleme, a *hidrogén*, igen
ritkán fordul elő a szerves anyagokban, más-
részt pedig oly nagy a víz sűrűsége azokhoz
a gázokhoz képest, melyekből áll, hogy körül-
belül 7400 liter hidrogént kell megfelelő men-

leg új kérdések feltevését tartja szükségesnek,
ez iránt a tárgyalási terembe visszatérve a nyil-
vános ülésen *indítványt* tehetnek. Ez indítván-
y iránt a felek minden esetben meghallgatandók y
meghallgatásuk után a bíróságnak kell felettelé has-
tározatot hoznia.

E két fontos jog által biztosítva van az es-
küdték részére a tanácskozás és a határozat sza-
badsága, hogy t. i. *ne tekintsék magukat pusztá
szavazó gépeknek*, kiknek a feltett kérdéseket
egyszerűen szavazat utján kell eldönteniök, ha-
nem egymás között minden oldalról *megvitat-
hatják a tényállást, a bizonyítékokat* s a fel-
tett *kérdéseket* a mennyiben valamely jogi kér-
désben kétségeik vannak, vagy a feltett *kérdése-
ket* nem látják helyeseknek (a főkérdést pl.
bonyolódottnak látják vagy enyhébb, esetleg egé-
szben más minősítést akarnának kimondani) e te-
kintetben határozatuk kimondása előtt kétségei-
ket hitelesen eloszathassák, valamint a feltett
kérdések megváltoztatása, illetőleg új kérdések
feltevése iránt tehessenek *indítványt*.

Ha a bíróság a felek meghallgatása után
a kérdéseket módosította, vagy új kérdést tett
fel, ezeket épen úgy fel kell olvasni és az elnök-
nek aláírnia, mint az első ízben megállapítottak-
at. Ha azonban a bíróság ragaszkodik az előbbi
kérdésekhez, ez esetben az esküdték kötelesek
azokra feleleteket adni, mert ily esetben indít-
ványuk bizonyára olyan volt, mely a törvénnyel
ellenkezett.

A fe világoztás megadása, illetőleg a bírósá-
g határozatának kihirdetése után az esküdték
— a tanácskozás folytatása végett — ismét viz-
szavonulnak termükbe.

A tanácskozás és a határozathozatalkor viz-
sza kell gondolni az esküdtéknek a tárgyalás ele-
jén letett esküjükről, melyszerint azt fogadták,
hogy *„meggyőződésük szerint igazságosan és
a törvény értelmében”* fognak határozni. Tehát
lelkismeretesen hanyják-vessék meg a tárgyalás
alatt felmerült összes bizonyítékokat, a vádolt
körülményeit s úgy adjanak feleletet a kérdésekre,
a mint benső *meggyőződésük és igazságérze-
tük* diktálja.

Ami a *törvény megtartására* s a *„törvény
értelmében”* való határozatra tett ígéretet illeti,
ez nem azt jelenti, hogy az esküdték kötelesek
lennének a törvény vizsgálatába és mérlegelésébe
bocsátkozni, hanem csak arra vannak ezzel fel-
hiva, hogy *ne helyezték magukat a törvény
felé s ne tekintsék magukat oly korlátlan
bíráknak, kik a felmerült bizonyítékokkal és
a törvénnyel ellentétbe helyezkedhetnek* A
törvény az esküdtéknek is törvény s így azzal
homlokegyenest ellenkező határozatot az esküdt-
tek sem hozhatnak. Miután azonban a törvény
maga sem ismer bizonyítási szabályokat, az es-
küdték teljesen szabadon és *meggyőződésük
szerint* ítélik meg a *bizonyítékok erejét*
s a vádolt bűnösségét, vagy artatlanságát az il-
lető sajátos körülményeinek viszonyainak lelki-
ismeretes mérlegelése után mondják ki Csak
arra ügyeljenek mindig, hogy *soha se a vádolt
iránti ellenszenv, vagy rokonszenv vezesse
őket a döntésnél*, hanem pártatlan s lelkismer-
retes *meggyőződésük és igazságérzetük* szerint
ítéljék meg, *lehet-e a vádlottra a törvényt al-
kalmazni vagy nem.*

A tanácskozás befejezése után, az esküdték
főnöke a kérdéseket a feltevés sorrendjében sza-
vazás alá bocsátja és mindegyik esküdtet azon
sorrendben, a melyben nevéket kihuztak, szava-

nyisgü *oxigén*-nel vegyíteni, hogy I, mondd:
egy liter vizet kapjunk!

De az se baj. Az emberi szorgalom, a mit
csak fokoz a létért való küzdelem, ezt a nehé-
séget is legyőzi és egyszer szert tevén elegendő
mennyiségű vizre, gondja lesz, hogy ez a nagy
fáradtsággal előállított portéka el ne repüljön
tőle. Most persze nem vigyáznak rá, hagyják
repülni, tudják, hogy messzire úgy sem repül-
het, hogy elfárad és leesik és a „földanya” ki-
szolgáltatja szerves gyermekeinek, hogy kényök-
kedvők szerint duskáljanak benne; de akkor
majd vigyáznak a drága madárra, vaskalitká-
ban tartják, hogy el ne illanjon.

Látjuk tehát, hogy nincs oka az emberi-
ségnek nagyon félni a fent esetelt két ese-
ménytől, kivált, ha megmondjuk, hogy sok, sok
ezer évbe telik, míg az a szorult helyzet bekövet-
kezhetik.

Még kevesebb gondot okozhat neki egy
belga tudósnak az az aggalma, hogy az em-
berek annyira elszaporodnak, hogy a föld nem
lesz képes számukra elegendő táplálékot elő-
hozni; gondoskodik már maga a böles termé-
szet arról, hogy az élő lények egyik fajtája se
szaporodhassék el túlságosan, eszközül használ-
ván a különféle dögvészeket, irtó háborukat
stb. stb.-et.

De mind a mellett, szó a mi szó, én nem
tudom elképzelni ezt az óriási tekét, a mi föld-
dünket egy láthatatlan és megfoghatatlan erő
kezetől vezéreltetve szédítő gyorsasággal a vi-

Folytatás az I. melékleten.

zatának élőszoval kijelentésre hívja fel, végül saját szavazatát is kijelenti. Ha azonban az esküdtek közül egy is kívánja, a szavazás titkos leendő. Ily értelemben tehát egyhangú megállapodás esetén is szavaznak, mert mindenik külön kijelenti véleményét.

A szavazásnál az esküdteken kívül semmiség terh: a att, *senki sem lehet jelen*, még olyanok sem, kik a tanácskozási alatti valami halaszthatatlan teendő miatt, írásbeli engedéllyel bemehettek. Erre a főnökök kötelessége felügyelni.

A szavazás minden kérdésre s az egész kérdésre csak *igen* vagy *nem* szóval történik azonban a kérdésnek valamely tüzezen megjelölt részére igennel többi részére nemmel lehet szavazni. Ez utóbbi eset állhat elő, ha például a beszámíthatóságot kizáró ok fenfoga iránti kérdés a főkérdésbe belefoglaltatott.

A főnök a szavazás eredményét, annak megjegyzésével, hogy a határozatot hány szavazattal hozták mindenik kérdés mellé *olajra* és *alájra*. Feljegyzésében vakarásnak nem szabad előfordulnia, az esetleg szükséges törléseket, széljegyzéseket vagy beszúrasokat aláírásával ellátott jegyzetben kell saját igazításainak hismernie.

Ha az esküdtek elhagyták tanácskozási termüket, többé egyikük sem változtathatja meg szavazatát. A szavazás lefolyását és az egyes szavazatok arányát az esküdtek kötelesek *titokban tartani*.

Igen fontosak a törvény azon szabályai, melyek azt tartalmazzák, hogy *hány szavazat kell az elítéléshez és hány a felmentéshez*. Az esküdtek oly határozatához, a mely a vádlottat *bűnösnek* mondja ki, vagy a büntető törvények közötti rendelkezése értelmében *súlyosabb büntetési nemnek* vagy *magasabb büntetési tételnek* alkalmazását (minősítő körülmény) vona ma a után, *legalább 8 igen szavazat* szükséges. Ha tehát azon kérdésre, hogy *„bűnös-e a vádlott...?“* csak *7 igen s 5 nem* szavazat van ez esetben a *verdict felmentő* s az esküdtek főnökének azt kell kijelentenie, hogy *„a vádlott nem bűnös.“* Minden más esetben az egyszerű szótöbbség elegendő. *8 igen* vagyis *a szavazatok két harmada* e szerint *csak a marasztaló verdicthez* és pedig *a főkérdésre nézve* szükséges. A többi kérdéseknél *7 szavazat* is elég.*

Ha a szavazatok egyenlően oszlanak meg egy ósrégi perjogi elv szerint, a *vádlottra kedvezőbb* vélemény válik határozattá. A szavazatok egyenlő megoszlása esetén ennélfogva *bármely kérdésnél* a *vádlottra kedvező* vélemény tekintetik érvényesnek.

Azon esküdtek, a kik a főkérdésre *„nem“* mel szavaztak, azonban a főkérdést a többség marasztalólag oldotta meg, a további kérdésnél a szavazástól *tartózkodhatnak, szavazatuk* azonban a további kérdéseknél mindig a *vádlottra kedvezőbb szavazatokhoz számítatnak*.

A szavazás befejeztével s eredményének feljegyzése után az esküdtek visszatérnek a tárgyalási terembe s elfoglalják helyeiket. Az esküdt-bíró elnöke *újra megnyitja* az ülést s felhívásra az esküdtek *főnöke felolvassa a kérdéseket*, a rájuk adott *válaszokkal együtt*. Az esküdtek határozatának felolvasása alatt a *vádlottnak nem szabad jelen lennie*, mert megeshetik, hogy a bíróság a verdictet szabálytalannak, vagy helytelennek látván, helyesbítő eljárásra leendő.

* Eddigi sajtóeljárásunkban marasztaló verdicthez is elég volt az egyszerű szótöbbség.

lágürben röpitve, a nélkül, hogy aggodalom ne szállja meg lelkemet.

Előre bocsátom minden tévedés kizárása okáért, hogy nem esekélyke magamért aggodom; hisz a közmondás szerint „a közös baj fél vigasztalás“ és ha ez a vakon vezetett holt tömeg egyszer rossz utra tévedne, bizony nem én magam leszek áldozata; aztán meg a kimulásnak ez a módja lenne a legkönnyebb az összes halálnemek között. Csak elegikus hangulat vesz rajtam erőt arra a gonolatra, hogy *egy* kis véletlenség folytán mivé lehet az emberiség eget ostromló szelleme, csillagokat mérő értelme.

Mert ámbár az az akarat nélkül való erő, mely földünket mostani mozgására kényszeríti, nem szeszélyes és nem változó, tehát teljesen megbízható, mégis, vagy éppen azért, a létező viszonyok legesekélyebb változásának beálltával épp olyan vas következetességgel és minden irgalom nélkül más pályára fogja földünket vezetni és a legkisebb szemrehányás sem fogja nyugalmát zavarni, hogy egy csapással teszi tönkre földünk gyönyörű művészzel összeállított önműködő szerves gépezeteinek számtalan sokaságát, hogy megsemmisítse a természet királyának összes vívmányait és reményeit.

Pedig, hogy lehetséges ilyen viszonyváltozás, könnyen beláthatjuk, ha figyelembe vesszük a következőket

(Vége köv.)

szükség s a vádlottnak az esküdtszék iránti bizalmának csökkenését idézné elő, ha az ő jelenlétében történnék az esküdtek visszaküldése és az új, esetleg egészen ellenkező verdict felolvasása. A *vádlott előtt csak a végérvényes verdict lesz kihirdetendő*. Ellenben az összes esküdteknek *jelen kell lenniök a verdict felolvasásánál* és pedig semmiség terh alatt, hogy ellőnőrizzék főnöküket, vajjon helyesen jelenti e ki a verdictet.

A törvény előírja, hogy az *esküdtek főnöke mindig a következő szavakkal vezesse be felolvasását: „Beesütemre és lelkiismeretemre Isten és emberek előtt bizonyítom, hogy az esküdtek határozata a következő:“* . . . E forma az esküdtszék határozat kihirdetésének ünneplenségét mozdítja elő s egyúttal a verdict azonosságának hitelességét akarja bizonyítani.

Ha az esküdtek határozata *bűnösséget*, vagy *súlyosító körülményt állapít meg*, e határozatok mindeniké él a főnöknek *csak annyit szabad kijelenteni*, hogy az esküdtszék ezt a határozatot *„hétnél több szavazattal“* hozta. A szavazatok arányát más módon részletebben, (péld, hogy egyhangúlag vagy szótöbbséggel hozott-e a verdict) a vádlottra *kedvező határozatoknál pedig egyáltalán nem szabad megjelölnie*. A felmentő határozatot tehát a főnök így hirdeti ki: *„Beesütemre . . . a vádlott nem bűnös.“* Az új törvény tehát eltér eddigi sajtó-esküdtzéki gyakorlatunktól, mely szerint a szavazatok aránya minden feleletnél különösen kijelentette a mi igen gyakran elárulta a szavazás ingadozását s épen nem szolgált az esküdtszék népszerűsítésére. Az új törvény ezen rendelkezése előtt fogja venni az esküdtszék ellen táplált alaptalan bírálatoknak a verdict határozottságát és erkölcsi súlyát is emelni logja.

Az esküdtszék felolvasott határozatát a főnök aztán átadja a bíróság elnökének, a ki a jegyzővel együtt aláírja azt s az iratokhoz csatolja.

(Vége köv.)

Vármegyei ügyek.

A t. vármegye ez évi decemberi közgyűléséről még a következőkben ad számot tudósítónk t. olvasóinknak: Az első napi közgyűlésről tanuskodó jegyzőkönyv meghiúsulása után napirendre került miniseri intézvények sorából kiemelendő a belügyi kir. minisernek az az intézvénye, mely az *idegen hangzású községeknek megmagyarosítása* körül követendő eljárást szabályozza s egyszerűségi gyorsítja is, mert e végből kimondja a vármegyei rendkívüli közgyűlések szükségességét*) Dóbé István, a szinai j. szolgabírája, súlyos betegsége miatt szabadságot tartván, a helyettesítéséről való gondoskodást az alispánra bízták. — A Bukovinszky-féle alapítványra ügyelő választmány sorában megüresedett tagsági helyet *Nemthy József* árvaszéki elnökkel töltötték be. — A szinai és a sztrópai járásokban fenyegető inség bekövetkezésének esetére a vm.-i szegényalapról 1000 ft. kölcsön kiutalványozására az alispánt feljogosították, az államkormányhoz pedig 10,000 ftnyi segedelem sürgős kiutalványozásáért, mely összeg inséges közmunkára fog fordíttatni, fölirtak. — Bereg-vármegye átiratát, hogy t. i. a g. kat. lelkészek kongruája állami segedelemmel sürgősen rendeztessék, az országos kormányhoz intézett hasonló szellemű felirattal támogatták. — A vármegyei székháznak a kir. törvényszék és ügyészségi épületek hozzávetelével tervezett kibővítésére vonatkozó gyírat-csomót, tervszerű előterjesztés végett kiadták a kir. áll. építészeti hivatalnak. — Mátyás király Kolozsváron dűledzésnek indult szűlőháza közadakozásból helyreállíttatni és azután néprajzi múzeommá átalakíttatni céloztatván, az e végből beérkezett gyűjtőleveket épp oly kegyeletes, mint hazafias további eljárás céljából kiadták a 10 főszolgabíróknak és S.-A.-Uj helyi polgármesterének. (Vajha vármegyénkben is a Hunyady-ház diéső multja iránt nemesen érdeklődő hű hazafiak mennél nagyobb számmal jegyeznék föl pénzbeli kegyes adományaikat az evégből már legközelebb kiteendő gyűjtővekre! Szerk.). — A községi, illetve körjegyzők módosított szabályrendelete oly értelemben leendő átigazítás céljából, hogy a „törzskönyv“ vezetéséről maga a testület gondoskodik, kiadott az arra hivatott küldötségek. — A kövesdi körjegyzőségben levő községek szervezeti pótsabályrendeletét pótlás végett visszaadták. — Szerencs város képviselő-testületének szép humanizmusra mutató abbéli határozatát, melylyel özv. Janiga Vincéné jegyzőnének és kk. árváinak végkielégítésül 300 ftot szavazott meg, helyben-

*) Ezt a közérdekű tárgyat — mely nem kis mértékben érdekli a vármegyénk területén túlyomó nagy számmal találtató szláv (és nagy részben elszlávított) névű községeknek velünk együtt érző hazafias közönségét — lapunk hasábjain még bővebben is fogjuk szellőztetni. Szerk.

hagyva megerősítették. — A keleti pestis bejövetele ellen szükséges óvrendszabályok végrehajtására a helyhatóságok felelősség terh alatt utasítottak. — Zombor község szervezeti szab. rendeletét megerősítették. — Végezetül a lapunk ma két hetes számában már elősorolt községi számadásokat, illetve 1900. évi költségelőirányzatokat a vármegyei számvevőség határozati javaslatainak elfogadása után jóváhagyó záradékokkal ruházták föl.

Bizottsági tagválasztás. A Buday Akos elköltözésével a s.-a.-ujhelyi választó-körületben megüresedett vármegye-bizottsági tagságot f. hó 28-án töltötték be választás útján. Két fél küzdött a tagságért: *Bratián* Farkas István és *Kovács* Endre főgimn. tanár. *Miklósy* István vál. elnök d. u. 4 óra után hirdette ki a szavazatok eredményét, mely szerint *Bratián* 55, *Kovács* 206 szavazatot kapott. E szerint *Kovács* Endre, a ki a város képviselő-testületének is tagja, választatott meg 151 szótöbbséggel.

A központi választmány Matolai Etele alispán elnöke alatt tegnap délelőtt ülésezett.

Hírek a nagyvilágból.

Sándor, szerb király, tegnapelőtt Bécsbe érkezett királyunk öfelsége látogatására. Ma visszatázik Belgrádba.

Dél-Afrikában, hol az angolokat vereség vereség után érte e héten is, 200,000. főre emelik az angol hadsereg létszámát.

A pestis Portugáliában újra bemutatkozott, még pedig a katonaság soraiban.

Munkácsi Mihály, világhírű festőművész hazánk fia, sokkal jobban van, mint híresztelték.

Hírek az országból.

A delegációk, vagyis az Ausztria és Magyarország között fennálló közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok, megszavazván a közös miniseriumok számára az 1900. máj. 1-ig terjedő fölhatalmazást, tanácskozásaikat bizonytalan időre, a mig t. i. a kvóta dolgában megegyezés jön létre, elnapolták.

Az új esküdtszéki intézmény holnap életbe lép, vagyis a „végtárgyalás“-sal máig be nem fejezett illetékes bűnyek fölött most már az esküdtszék fog határozni az u. n. „fő-tárgyalás“-okon.

100,000 forint özv. Mohay Károlyné, sz. Antal Mária urnó most karácsonkor hunyt el Kolozsvárt. 100,000 forintot érv. vagyonát az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesületre hagyta. Aldás emlékére!

Az orosz belügyminiszter, Koremkin, öb nap tartózkodásra székes fővárosunkba érkezett.

Felhívás előfizetésre,

a „Zemplén“ 31-ik évfolyamára.

Lapunk a jövő 1900. év küszöbén pályájának *harmincegyedik* életévébe lép.

Elfogultság nélkül mondhatjuk talán s bizony nem dicsekvés kedvéért, hogy küzdelemmel teljes *harminc* évi pályafutása alatt kétségtelen bizonyosságát nyújtotta annak, hogy hivatott is, képes is az életviszonyokkal küzdeni és megküzdeni.

Most tehát, midőn a *harmincegyedik* év küszöbén állunk, halánkat és köszönetünket fejezzük ki pártfogóink, a t. vármegye közönsége és olvasóközönségünk előtt mindig szíves támogatásukért.

A multból meritett bizalommal tekintünk a jövő elé. Reméljük, hogy a nagy és diszes közönség az ő nagyrabesült rokonszenvét — a mit érdekemünk ezután is legfőbb köteletségünk tartjuk — a jövőben sem fogja megvonni mitőlünk.

Lapunk, a „Zemplén“ iránya és törekvése ezután is az marad, a mi eddig volt: a *közérdekek fejlesztése*, — az ut is, melyen haladni fogunk, lesz, mint volt: a *részrehajlatlan igazság útja*.

Figyelmünket ki fogjuk terjeszteni mindarra, a mi a jól megértett és felfogott közérdekkel összekötetésben áll s nem fogunk visszaradni soha az igazság

kutatásától és megmondásától; azonban óvakodni is fogunk, hogy az egyes érdekeket a közérdekkel össze ne zavarjuk és óvakodni fogunk, hogy az igazmondást a kicsinyes és visszatetsző személyeskedéssel ne azonosítsuk.

Közérdekű dolgok és kérdések megvitatásától, objektív bírálatától, a mi lapunk soha nem fog elzárkózni.

És bár mindenkor csakis legjobb meggyőződésünk szavát követjük: távol fogunk állani attól, hogy ítéleteinket csalatkozhatatlanoknak tartva, az elfogultság kínai falával vegyük körül magunkat. Bárkitől és bárhonnan jövő véleményt — ha közérdekű s tudjuk kitől ered — mindenkor készséggel közléseztünk, ha csak azt lapunk hasábjaira nem illő hangja ki nem zárja.

Közérdekű és szakmai cikkeken kívül a vármegyei és helyi érdekű ügyek fogják ezután is uralni lapunkat.

Hangzatos szavakkal nem akarunk feltűnést hajhászni, terjengős ígéretekkel nem állunk elő.

A mi legfőbb dicsekvésünk a nagy közönség ragaszkodása; a mi legfőbb törekvésünk ezt a ragaszkodást hűséggel továbbra is kiérdemelni.

Még egyszer köszönetet mondva *harminc* éven át és folyton tartó szíves jóindulatáért, kérjük jövőre is nagyrabecsült támogatásukat.

Lapunk előfizetése is, habár a „Zemplén” kétszer oly nagy terjedelemben jelenik meg hétről-hétre, mint a más heti lapok, marad, mint volt

Égész évre: 12 korona.

Félévre: 6 korona.

Negyedévre: 3 korona.

Az előfizetések a „Zemplén” kiadóhivatalába címezve küldendők.

S.-A.-Ujhely, 1899. dec. 30-án.

A „Zemplén” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Különlélek.

— **T. olvasóinknak boldog új évet kívánunk.**

— **Lapunk jövő vasárnapi (a harmincegyedik évfolyamnak 2037.) száma.** Vízkereszt ünnepnap miatt, kivételesen már szombat d. e. vagyis január hó 6-án megjelenik, — a mire is t. munkatársaink és hirdetőink figyelmét ezennel fölkerjük!

— **Személyi hir.** *Buday* Ákos gyógyszerész, néhány hónapon át Ujhely v. pénztárosa, tisztelt barátunk, a ki több mint egy évtizeden át mint gyógyszerész-tulajdonos lakott közöttünk s ez idő alatt pályáján úgy mint a közéletben kiváló helyet biztosított magának, egyéniségének pedig népszerűséget és tiszteletet szerzett, a karácsoni ünnepek előtt családjával együtt végképp átköltözött *Kis-Szebenbe*, a hol gyógyszerésztárat vásárolt. Midőn neki és kedves családjának erről a helyről is Istenhozzád-ot mondunk: szívünkben kívánjuk, hogy állandó osztályrészüik legyen új otthonukban is a szeretet és boldogság.

— **Polgármesteri vacsora.** *Székely* Elek polgármester t. barátunk f. hó 28-án rendezte, mint már jeleztük is, házában a második polgármesteri vacsorát, a hol a házi urnak és a ház úrnőjének szívesége és magyaros vendégszeretete azonképp nyilvánult most is, mint a hogy mindig szokott a vendéglátásról híres háznál. Felköszöntőkben ezuttal sem volt hiány s ezekből csak azt említjük föl, hogy *Nemes* Lajos kir. tanácsos tanfelügyelő és *Ligeti* József dr. voltak azok, kik a polgármestert, úgy is mint vendéglátó szíves házi gazdát, valamint szeretetreméltó feleségét és családját szép dikciókban felköszöntötték. A társaság a legvigább hangulatban, *Lukács* Károly muzsikája mellett, az éjfélutáni órákig mulatott együtt. A vacsorán a következő meghívott urak vettek részt: *Arnótfalvy* Tivadar, *Bánóczy* Kálmán, *Bernáth* Aladár, *Csákó* Imre, *Dongó* Gy. Géza, *Dókus* Gyula, *Ehlert* Gyula, *Görgey* Gyula, *Gnädig* Lipót, *Huber* Károly piarista, *Kucsera* József, *Kellner* József, *Kellner* Soma dr., *Kovács* Endre piarista, *Ligeti* József dr., *Major* István, *Mizsák* István, *Nemes* Lajos, *Osváth* Ferenc, *Pfeifer* Gyula, *Pataky* Miklós, *Rössner* Tivadar, *Rutkay* Mór, *Schmidt* Lajos, *Staut* József, *Szokolay*

Emil, *Szent-Györgyi* Dezső, *Szent-Györgyi* Béla és *Thuránszky* Zoltán dr.

— **Áthelyezés.** *Cziczey* László, a homonnai m. kir. adóhivatal ellenőre, a mária-radnai adóhivatalhoz hasonló minőségben saját kérgl-mére, áthelyeztetett.

— **A jó szív a szegényekhez.** *Sennyey* Gézáné báróné úgy csörgői mint alsó-regmecei gazdasági cselédsége gyermekeit, számszerint 82-t, ez idén is mint az előző években mindég, *Karácson* szombatján igen kellemes meglepetésben részesítette; ugyanis személyesen maga a báróné kiosztott közöttük téli ruhameket, játékszereket és azonfölül még ünnepi kalácsokkal is megajándékozta mindeniket. A szép és nemes tett magasztalásra nem szorul!

— **Uj évi gratulációk megváltása.** *Zemplén*-vármegye területén lakó jóbarátainknak és jó ismerőseinknek új évi gratulációkat *póstán nem küldünk*; e helyett a póstabélyegeket árt a S.-A.-Ujhelyben munkáló „*árvasegélyző és jótékony egyesület*” pénztárának ezennel fölajánljuk. Jó barátaink és jó ismerőseink tehát a B. u. é. k. s. biléták helyett a „*Zemplén*” utján fogadják tőlünk az 1900. évre legőszintébb jókívánatainkat. Legyenek szerencsések, megelégedettek, boldogok! S.-A.-Ujhely, 1899. dec. 31. *Haraszthy* István, *Hönsch* Dezső, *Isépy* István, *Nyomárkay* Ödön dr., *Obláth* Mór dr., *Szent-Györgyi* Dezső, *Szent-Györgyi* Vilmos, *Szokolay* Emil, *Thomán* Dávid dr., *Tóth* Elek dr. — A lap szerkesztősége és kiadóhivatala részéről: *Dongó* Gy. Géza és *Ehlert* Gyula.

— **Uj évi gratulációkat megváltották** ujabban és a s.-a.-ujhelyi árvaház javára: *Szokolay* Emil 2 fttal; *Nyomárkay* Ödön dr., *Szent-Györgyi* Dezső, *Szent-Györgyi* Vilmos, *Hönsch* Dezső, *Haraszthy* István, *Izsépy* István, *Obláth* Mór dr., *Thomán* Dávid dr. és *Tóth* Elek dr. 1—1 fttal. Ehhez hozzáadva a mult számokban kimutatott összeget: számadásunk alatt van 13 ft. azaz 26 korona. — A „*Zemplén*” kiadóhivatala.

— **Halálozások.** Teljes részvétellel közöljük, hogy deteki és tengerfalvi *Meczner* Tamás, sárospataki földbirtokos, f. hó 28-án d. u. 4 órakor, életének 87-ik évében végelgyengülésben elhunyt. — *Aldás* volt munkás élete! áldott legyen emlékezete! — *Hubói* *Hubay* Miklós, M-Zombor község népszerű jegyzője, elhunyt. Évekkel ezelőtt Mád városnak volt jegyzője, s úgy itt, mint az egész szerencsi járásban köztiszteltnék és általános rokonszenvenek örvendett. — Mint jegyző három évtized folyásán vezette a közügyeket, mindig önzetlenül, úgy a közönség, mint felebbvalóinak teljes megelégedésére. Azonfölül nemes baráti szív, hazafias jellem különböztették meg életében. *Aldás* poraira!

— **Jégszüret.** Az idei karácsont követett hideg idő végre meghozta a jégverem tulajdonosoktól várva várt krisztkindlit is: a jégtáblákat. Ejjel-nappal tart a jégszüret, de nem valami nagy kedv mellett, mert a szekerekre felrakott jégdaraboknak fele utközben elesorog. Hanem azért csak vigasztalódjanak a megtaposatlan jégvermek t. e. tulajdonosai, mert a tyukszem-tulajdonosok előérzete rosz indulatu időváltozást jelez.

— **Zenevizsgálat.** Emlékeztetjük a zene-művészet barátjait és pártfogóit, hogy *Szatmári* Armin s.-a.-ujhelyi zeneiskolai-igazgató növendékeinek első évnegyedes zenevizsgálatát ma d. u. 3 órakor tartja a vármegyei háza nagytermében. A műsor, mely *Somogyi* Bertalan megnyitó beszédével kezdődik, 11 számból és zongora hegedű-cimbalom-játékokból áll; végre magyar dalok képezik a záradékot.

— **Százdévtégi mulatságok sorrendje.** Ujhelyben január 6-án az ujhelyi „dalárda” dalestélylyel egybekötött mulatsága a „*Magyar Király*” vendéglőben. — *Január 13-án*, az ujhelyi kereskedelmi társulat táncmulatsága. — *Január 20-án*, az ujhelyi izr. nőegyesület bálja. — *Febr. 1-én*, a városi kaszinó bálja. — *Febr. 3-án*, az általános ipartestület táncmulatsága. — Mindezek a városi színházban.

— **Szilveszter-éji mulatságok.** Ma éjjel Ujhelyben két vidám társaság, mulatozva vig muzsikaszó mellett, bucsuzik az öreg-esztendőttől, hogy így élje át az átmenetet, mikor az éjjelben tizenkettőt mutat az óra, akkor aztán boldog új évet kívánjanak egymásnak, boldogabban mint volt a mult. . . Az egyik mulatság, mely a vármegyei kaszinóban lesz, a kaszinó több fiatalabb tagja rendezi. A másik vigalom színhelye a városháza tanácssterme, a mely helyiség ma estére néhány jó barátságban álló uri családnak lesz a találkozó helye. — Mind a két alkalomról mához egy hétre hozunk bővebb tudósítást.

— **A városi kaszinó bálja.** A városi kaszinó, értesülésünk szerint, a jövő évi február elsején fogja megtartani szokásos bálját a színházteremben. A vigalmi bizottság most a rendezőséget állítja össze s néhány nap múlva már szétküldi a mulatságra szóló meghívókat is. Az

ujhelyi farsang ez ugyszólván egyetlen nagy báljának fényes sikert jósolnak.

— **Vivótanfolyam.** *Báró* *Chappan* Károly, a nagyváradi jogakadémia s a 15. százazred és 7. tízéazred ismert vivómestere, a „*Vivás*” c. könyv szerzője, ki a milleniomi nemzetközi versenyen is kitüntetést nyert, városunkban kéthárom havi tanfolyamot nyit, mely január hó első napjaiban veszi kezdetét. A jelentkező izek a vármegyei és városi kaszinóban vannak kitéve. A vivó-kurzus megnyitása elegendő számú jelentkezőktől van függővé téve. Vivó-órak a nap bármely szakában tartatnak.

— **Megtörtött a jég.** Élénk emlékezetében van még lapunk olvasóközönségének nagytitizteletű *Radácsi* György, a sárospataki főiskola akad. tanárának, épp lapunk hasábjain történt erős felszólalása, melyre őt az a szomorú körülmény indította, hogy a *sárospataki izr. hitközség körében a német nyelv divik még mindig*. Felszólalásának im már rövid idő alatt van némi eredménye. A hitközség német papja onnan távozni kényszerült, a mult hét szombatján pedig a magyar géniusz vonult be a templomba, hirdelve onnan az állam nyelvének győzelmét és mindenhatóságát. *Schweiger* meghívott papjelölt tartott magyar szónoklatot. A sárospataki izr. hitközség csak kötelességét teljesíti a magyar haza iránt, ha az állam nyelvének megadja a templomban is a méltó helyét, (Ujhely, Ujhely: hát te hol késel az éji homályban!?) *Szerk.*

— **Uj évi ajándékok** legalkalmasabb adni a budapesti poliklinika nagy jótékonyági sorsjáték sorsjegyeiből! A pénztérték ugyanannyi marad, ezenfelül azonban megajándékoztatták a lehetőséget nyújtja egy 100,000 korona értékű főnyereményt, továbbá 5 nyereményt egyenként 20,000 korona értékben összesen 200,000 koronát nyerhetni. Sorsjegyek darabonként egy koronáért mindenütt kaphatók.

— **Karácsonyfa az „Erzsébettanyá”-n.**

Alkalmi tudósítónk írja: Ha csakugyan igaz volna, a mivel a gyermekeket biztatjuk, t. i. hogy a *Jézuska* hozza a „*jóknak*” a karácsoni ajándékot, úgy bizonyára igen sok gyermek örülne azok közül, a kik — mert szegények — talán hirből sem ismerik a karácsonkor divó ajándékozást s viszont, igen sok oly gyermek volna megfosztva az örömtől, kiket szüleik kedvező anyagi helyzetüknél fogva az érdemre való tekintet nélkül minden széppel s jóval elhalmoznak. — Jól esett tehát látnunk, hogy *Sennyey* Miklós br. ömeltóságáék fáradságot nem ismerve s nem riadva vissza semmi anyagi áldozattól, a körünkben lakó *Erzsébet* tanyai cseléd gyermekeknek is oly örömeteljessé tették a Karácsont, a minő volt az a legtehetősebb s vagyonosabb szülők gyermekei előtt. Még okt. hó végén a báróné 33 db. ruhára való szövetet osztott ki a cselédasszonyok között gyermekeik részére. És ebben a ruhában jelentek meg *Karácson* előestéjén a gyermekek szüleikkel együtt a nemes főiuri család jóságából fenálló tanyai iskolában, hol egy ragyogó, szép karácsonfa várta őket. Ekkor láhattuk visszatükröződni az arcokon az ember-s felebaráti szeretet nemes érzelmeiből kifolyó eme jótétemény igazi hatását. A 77 megtalmozott gyermek örömtől s boldogságtól ragyogó arccal nézte a csillogó karácsonfát, közben a másik asztalon felhalmozott ruhaneműre s gyermekbábokra vetve tekintetet? A mindennapi és ismétlő iskolások egy pár karácsoni énekének elhangzása után a báróné maga személyesen osztotta ki a gyermekek között: 39 horgolt sapkát, ugyanannyi fiújátékot, 38 gyermekbábát s ugyanannyi horgolt téli kendőt, 15 db. karkeztűt s 15 db. fiúnyakraválót. Ezekon felül mindenik gyermek papirosba csomagolt esemegefelét kapott s ünnepe első napján a karácsonfán levő aranyozott diót, mézeskalácsot stb. szedték le önmaguk a gyermekek. A jótékony s a szegények iránt mindig áldozatra kész főiuri család kimutatott nemesszívűségét diésérni nem akarom s nem is szükséges; mert az ily nemes tett önmagában rejti legméltóbb diésérteit. De ha tekintetbe vesszük, hogy az ily karácsoni ajándékozások „*Erzsébettanyá*”-n évenként ismétlődnek; ha tudjuk, mily nagy mértékben árasztja el cselédeit e főiuri család jótékonyágának melegével; s végre, ha ismerjük azt a kölcsönös jó viszonyt, mely az uraság s cselédjei között fennáll: megtaláltuk az okát, mit annak idején sokan nem tudtak kimagyarázni, t. i. hogy midőn 2 évvel ezelőtt az egész Bodrogtőz a szocializmus hóbortjaiért lelkesedett, miért nem tudtak azok a szomszédságban levő legnagyobb szocialista községek előbb csabításait, majd fenyegetőzéseiket dacára sem, termékeny talajra találni *Erzsébettanya* 300 lakosa között!

— **Követésre méltó szép cselekedet.**

Inócz községünkben írja levelezőnk: F. hó 24-én *Gerzanic* Tivadar körjegyző községünkben, hivatalos teendőit bevégezvén, látogatásával szerencseltette iskolánkat. Az előadás meghallgatása után, mert tapasztalta, hogy a magyar nyelv terjesztésében iskolánk sem marad hátra, a kör-

Folytatás a II. mellékleten

jegyzőséghez tartozó községek idei költségvetésében az „előre nem látható kiadások fedezetéből“ fölmaradt 6, azaz hat főt oly megbizással adta át Dankó János tanítónk kezébe, hogy a körnek eme közös adományából a szegény tanulók részére a magyar nyelv tanulásához szükséges könyvek és alkalmas iskolai szerek beszerzéséről gondoskodik. Fogadja hozzánk és iskolánkhoz való jószágáért az igen t. jegyző ur köszönetünket. Az iskolások.

— **Vasuti baleset.** A legénye-mihályi pályaudvarban f. hó 24-én, a délutáni órákban, a tehervonat tolatása közben egy kocsi fölfordult és teljesen összezúzódott. A kocsin levő váltóór csak annak köszönhetette megmenekülését, hogy a szerencsétlenséget megelőzve hirtelen leugrott. A kár néhány száz forint. r. l.

— **Régi postai értékek becsérlése.** Lapunk nyomtatása közben vettük az itt következő sorokat: A koronaértékben kötelező számításhoz 1900. évi január 1-től leendő behozatala alkalmából figyelmeztetem a nagyérdemű közönséget, hogy a készletében levő, forint és krajcárra kiállított *postautalvány és postai megbízási jegyzék, uralapok*, valamint a *pénzeslevél-borítékok és az utánvételes szállítólevelek* január 1-től használaton kívül helyeztetnek; miért is saját érdekében igyekezzék azokat a jelzett naptól a kir. postahivatalnál bemutatni, hol is azok minden díj levonás nélkül koronaértékre kiállított hasonló minőségű értékekkel becséreltetnek. S.-A.-Ujhely, 1899. dec. 30. Rosznáky Gyula, posta- és táv. főnök.

— **A Zemplén 1900. évi naptár-ról pár példány még kapható. Ára: helyben 40 kr., vidékre küldve: 45 kr.**

— **Ügynököket keres** helyben és vidéken egy általánosan ismert régi jó hírnevű biztosító intézet helybeli főképviselősege. — Cimét megmondja e lap kiadóhivatala.

Irodalom.

Az „**Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez**“ e. havi folyóiratunknak 1900. évi, egyszerűsített VI. évfolyamnak *januári* füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. T. olvasóinkhoz. Irta: Dókus Gyula. — 2. Valami az *Ompod-ról*, a környékéről és a régészetről. Irta: Berecz Károly. — 3. Zemplén-vármegye történelmi földrajza. (Árpád korabeli községeink.) Irta: Dongó Gy. Géza. — 4. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (47. folyt.). Latinból: *Matolai Etele*. — 5. Történeti jegyzetek Zemplén-vármegyeről. (47. folyt.). Latinból: *Dongó Gy. Géza*. — 6. Babotsay Izsák, Tarczai város notáriusának naplója. (I.) Közli: *Hubay Kálmán*. — 7. Szirmay András naplója. (43. folyt.). Közli: *Karsa Ferenc*. — 8. **Levelesláda:** A br. Sennyey-család levelesládájából. (III.) Közli: *Lojda József*. — 9. II. Mátyás szabadalom-levele Tarczai számára. (I.) Latinból: *Matolai Etele*. — 10. Sáros-Nagy-Patak régi jegyzőkönyveiből. (II.) Közli: *Dongó Gy. Géza*. — 11. Egy adat az 1831-iki kolera történetéhez. Közli: *Fodor Jenő*. — 12. **Irodalom:** „Nagy Iván“ család-történeti folyóirat. — 13. Nekrológ Paszlaszky Sándorról. Irta: *Dongó Gy. Géza*. — 14. **Tárca:** A császári pár elmaradt zempléni utazása. Közli: *Dongó Gy. Géza*. — 15. A szerkesztő póstája. — A havonként 2-2 iven megjelenő „Adalékok“ előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 2 ft. 40 kr. — *Melegen ajánljuk mindenkinek, a kit vármegyénk viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a községek figyelmébe; annyival is inkább, mert ebben az évfolyamban is közltek az egyes községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetését.*

A Skorpió. Ebben a szenzációs Regényben Marcel Prévost egy gascognei leány érdekes történetét, ki a fekete csuhában látja szerelme ideálját, mondja el. A mese-szövevény érdekességét, az epizódok tarkasságát, az érdekes részleteket feleslegesnek tartjuk külön felemlíteni, hisz Marcel Prévost sokkal ismertebb olvasóközönségünk előtt, sem hogy ajánlanunk kellene. De ki kell emelnünk a magyaros fordítást, mely híven adja vissza az eredeti mű szépségeit, a kiváló francia regényíró sajátos stílusát, szellemes ötleteit. E mű, melynek címlapja az imádkozó jezsuitával és a skorpió szerű női fejével mint egy betekintést enged a regény világába, Sachs és Pollák könyvkereskedésében (Budapest, Andrassy-ut 37.) jelent meg és bár 17 ivre terjed, ára csak 1 ft.

Egyesületi élet.

— **A kassai kerületi postások újévi ajánléka.** Pár éve mégcsak, hogy Bene Róbert, kir. tan., ker. posta- és táv. igazgató, megalapította a Heim P. volt miniszteri tanácsos nevével elnevezett „Kassa-kerületi postaalkalmazottakat segítő egyesület“-et. Célul tűzte ki: „nem tőkét gyűjteni de segíteni“. Az egyesület választmánya f. hó 27-én tartotta az évi gyűlését Kassán, a

p. és t. igazgatósági épület tanácstermében. A titkári jelentés öröndetes állapotokat tüntetett fel. Nevezetesen: a rendes tagok száma 30-al, az alapítóké 4-el szaporodott. Segedelemre fordítható összeg 1000. (ezer) korona, melynek nagy része önkéntes adományokból került ki. — A választmány üléséig csak hat folyamodás érkezett be, melyek kedvezően intéztettek el. Mint-hogy így is tetemes összeg maradt kiosztatlanul, erre nézve a választmány Pajkossy János ig. titkár vál. tag indítványára úgy határozott, miszerint az egyesület alapító elnöke, ki az intézet alkalmazottait egyenként legjobban ösmeri, puhatolja ki, hogy kik azok a legszerényebbek, kik segedelemre szorultak ugyan, de egyéni érzetöknél fogva folyamodást benyújtani tartózkodnak? Egyben pedig felhatalmazást adott a választmány arra nézve, hogy a kir. tanácsos, egyesületi elnök, a még ki nem osztott segedelem-hányadot, az arra érdemesek közt megfelelő arányban ossza szét, illetőleg utalványozza ki. — Az elnök indítványára Rosznáky Gyula s.-a.-ujhelyi posta- és táv. hivatalfő, választmányi tag, a segítő egyesület felvirágoztatása körül szerzett érdemeinek méltánylásul jegyzőkönyvi elismerést nyert. — Gyűlés után a kir. tanácsos, posta- és táv. igazgató egyesületi elnök és kedves neje öngnagsága a választmány tagjait vendégszerető asztalukhoz ültették. r. l.

Nyilvános nyugtató és köszönet.

Az „*Árvasegélyező és jótékony egyesület*“ árvaházában elhelyezett árvák karácsonfájához Ambrózy Nándor ur által Wallis Gyuláné grófné urasszony 25 ft. Pfeifer Gyuláné urasszony 1 ft. Bernáth Andorné, Fejes Istvánné, Meczner Béláné, Szepessy Kálmánné és Zettin Ignácné urasszonyok, Schön Sándor és Klein Pál urak ruhaneműek, Hornyay Béláné dr.-né, özv. Hornyay Ferencné, Molnár Leona, Zettin Ignácné, Ujhelyi Istvánné urasszonyok, Alexander Bernát, Ocskay László, Landeszman Miksa urak játékszerek, Fejes Istvánné, Hönsch Dezsőné, Maláricsik Györgyné urasszonyok, Bilanovics István és Klein Géza urak ételneműekkel voltak szívesek hozzájárulni.

Midőn az adakozóknak az emberbaráti szeretet eme megnyilatkozásért az árvák nevében hálás köszönetemet kifejezni szerencsém van, nem mulaszthatom el Hornyay Béla dr. ur azon szíves fáradozásáért, melyet ez évben is úgy mint évek óta a karácsonfa felállítását körül kifejt, a közönség nevében is meleg köszönetet mondani.

S.-A.-Ujhely, 1899. dec. 27.

Dókus Gyula,
elnök.

— **Ruha kiosztás.** A *homonnai jótékony nőegyesület*, mely immár harmadik évi működéssel dicsekedhetik, e téli ruha-kiosztását december 24-én d. u. 2-3 óra között tartotta meg a polg. és keres. isk. egyik termében *Kelemen Kálmánné* urnő egyesületi alelnökne elnökle alatt és nagyobb számú közönség jelenlétében. — Csizmát, cipőt, téli meleg ruhát és pénzbeli segédelmet osztott ki az egyesület, mintegy 65 ft. értékben, 19 szegény — nagyobbára — gyermek között. A kiosztás után *Réz László* e. titkár mondott köszönetet a társadalomnak áldozatkészségei s intette a szegényeket meggyugvásra, bizalomra és az isten iránt való hálára. Az egyesület — melynek célja Szeretet-ház létesítése — kívülről jövő segítséget is hálás köszönettel fogad.

— **A s.-a.-ujhelyi izr. nőegyesület** 1900. évi január hó 20-ik napján a városi színház termében jótékonycélú zártkörű táncestét rendez. — Mindenkit kellemesen érint, hogy az évenként megtartani szokott izr. nőegyesület bál ez idén sem fog elmaradni. Szívesen emlékszünk vissza a mult évek nőegyesületi mulatságaira, mert nemcsak hogy egyesítik fáradozalmunk mindennemű tényezőit, de fesztelenség és jókedv szempontjából is méltán a legsikerültebb mulatságok között foglal helyet.

— **Meghívás.** A „*sátoralja-ujhelyi iparosok önk. egyesülete*“ 1900. év január 1-én, azaz holnap d. u. 3 órakor, az egyesület helyiségében *rendkívüli közgyűlést* tart, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat. 1. A megüresedett elnöki, főpénztárosi tisztségeknek választás utján való betöltése. 2. Az egyesület alapszabályainak módosítása. 3. Esetleges indítványok. Sátoralja-Ujhely, 1899. dec. 26-án. Az egyesület nevében: *Biró Pál* e. alelnök, *Szóllósy Endre* e. jegyző.

— **A gyártelepi dal-, zene- és önképzőkör** 1900. január hó 12-én délután 2 órakor a gyártelepen tartja évi rendes közgyűlését, melyre az egyesületi tagok meghívotnak.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: Schneider Jakab. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.-A.-Ujhelybe küldendők.

El- és beszámolás.

Ime letel második éve is annak a tiszt-ségnek és megbízásnak, melylyel Zemplén-vm. tanító-egyesületének választmánya és közgyűlése megtsztelt.

Miként a mult évben, úgy ez idén is Isten jóvoltából, tisztelt munkatársaim támogatásával számot adhatok egy évi folytonos és kitartó munkáról „a mi rovatunkról.“ 52 számban megjelent összesen 120 közlemény, a tavalyihoz képest szaporodott 24-el; ezekből volt: Iránycikk és neveléstani értekezés 34, Egyesületi ügy 20, közérdekű közlemény 66. Üres rovatunk nem volt egy sem.

Részletezve következőkben sorolom fel az évi tartalmat:

Iránycikk és nevelés-tanítási közlemények:

Lapszemle Sch. J. 2, 3, 4. szám.
Az „Adalékok“ az iskola szolgálatban Sch. J. 4. s.

A szocializmus és a néptanítók D. L. 7,

8, 9. sz.

Tanuljunk magyarul y. 9. sz.

A pályaművek 10, 11, 12. sz.

A Czukrasz Róza módszere Thoman D. dr.

A természettan népiszkolai tanítása Kötse I.

I, II, III, IV. Birálat a pályatételekről 17,

18, 19. sz.

Mit tehet a tanító a névmagyarosítás ér-

dekében? 20. sz.

A Kis-Szebenben tartott gyümölcsészeti

tanfolyam Lábás E. 21. sz.

Községi népkönyvtáraink Berecz K. 23. sz.

A felekezeti béke ápolása és emberszere

tetre való nevelés Szoural J. és Loykó Imre

24, 26, 27, 28. sz.

A fali olvasó-táblák használata Hubay B.

30, 31. sz.

Mi célból és mi módon lehetne tanítói

daloskört alakítani? Balogh Kálmán 32. sz.

A tanítók szerepe a szőlők rekonstrukció-

jában Hubay B. 33. sz.

Jellemhiány Zseltvay B. 34. sz.

Még egy módja a magy. nyelv terjeszté-

sének Jesztrebényi Kálmán 36. sz.

A jászberényi földművelési tanfolyam Hu-

bay B. 37. sz.

Comenius „Didaktika Magna“ja Volly

I. 40. sz.

Ó nem tanult meg lelkesülni, válasz Ve-

ress F. 41. sz.

Csak még egy szót, viszonzválasz Volly

I. 42. sz.

Gyűlés előtt Sch. J. 43. sz.

Szabad-e az értelem képzését siettetni? ifj.

Berecz K. 45. sz.

A tanító gyűlések jelentősége és haszna

Ertl H. 47, 48. sz.

Mit tehet a tanító a névmagyarosítás ér-

dekében? Vass J. 49, 50. sz.

Melyek az irva-olvasás tanításánál leg-

gyakrabban előforduló hibák? Bodrog P. 52. sz.

Egyesületi ügy.

Beszámoló az 1898. évi tanügyi rovatról

Sch. J. 1. sz.

Válasz egy egyesületi tagnak Sch. J. 5. sz.

Nyílt levél a rovatvezetőhöz Hodossy B. 6. sz.

Válasz egy egyesületi tagnak „ „ 6. sz.

Gyűlés előtt 9. sz.

Meghívó az 1899. márc. 21-én Sárospata-

kon tartandó alsó-köri gyűlésre 11. sz.

Jegyzőkönyv a köri gyűlés lefolyásáról

Kiss István 13, 14. sz.

Nemes Lajos 20 éves jubileuma Sch. J.

16. sz.

Meghívó az 1899. év máj. 4. T.-Terebesen

tartandó felső-köri gyűlésre 17. sz.

A köri gyűlésről szóló tudósítás László

F. 21. sz.

A tanítók háza, Indítvány és jegyzőkönyv

38. sz.

A tanítók háza tervezete 39. sz.

Meghívó az 1899. okt. 26. S.-A.-Ujhelyben

tartott egyesületi közgyűlésre 42. sz.

Gyűlés előtt Sch. J. 43. sz.

Megnyitóbeszéd Hodossy B. 44. sz.

Közgyűlésünk, tudósítás Fábian I. 45, 46. sz.

Felhívás gyűlésre a „Tanítók háza“ és

„Árvay“ alapra Hodossy B. 45. sz.

Számadás a gyűlésről H. B. 48, 50. sz.

Közérdekű közlemények.

Tudósítások, iskolai beiratásokról, isk. ün-

nepekről, jótékonycélú isk. előadásokról, vizs

gákról stb. különféle számokban.

Ezzel elszámoltam rovatum az évi tartalmáról, de egyszersmind beszámoltam a magam és munkatársaim működésével, nem dícsérszünk ugyan vele, de igyekeztünk tőlünk telhetőleg valamit csinálni, hogy folyton ébren tartsuk az érdeklődő kartársak figyelmét és nyitott, mindenkinél hozzáférhető könyvet vezettünk az egyesület működéséről.

Es most, midőn a rovatot legutóbbi közgyűlésünk határozata értelmében átadom a „Szerkesztő bizottság”-nak, azon őszinte kérelmet intézem kedves kartársaimhoz, támogassák a rovatot fokozottabb mérvben, mint egyesületi életünk egyik legfontosabb éltető elemét, megköveteli ezt egyesületünk reputációja, megérdemli ezt önzetlenséggel és teljes odaadással működő vezetőségünk.

Ki tegyen érettünk, ha mi nem teszünk magunkért?

De mindenek felett óhajtom és szívből kívánom, hogy összes kartársaimnak, azok szeretett családjainak egészségben és anyagiakban boldog új éve legyen.

Kartársi szeretettel:
Schneider J.

Kisdedek karácsonfája. A Zemplén-vármegyében működő magyarosító-egyesület által fentartott *csiróka-hosszumezei és zemplén-szinnai óvókban* *Lehóczky Endre* esperes-plebános, mint óvó-felügyelő elnöke alatt s több érdeklődő vendég jelenlétében f. hó 23-án, illetve 24-én tartattak meg a rendes évszázó karácsoni ünnepségek. — Örömmel tölti el az ember szívét a kisdedek között eltöltött ily egy-két óra. Mindkét helyen szorgalmas, ügyes óvónők vannak alkalmazva, kik ez alkalommal is megmutatták, hogy, felfogva hivatásokat, nem kimélve munkát és fáradságot, igyekeztek a gondjaikra bizott szegény kisdedek szívét nemesíteni. — Örültünk a kisdedekkel az élességekkel bőven megrakott csillogó karácsonfának, gyönyörködünk a tót-ajku szegénykék magyar versecskéinek elmondásában, énekekben s élvezettel néztük végig a gyermekesoportnak mulattató kedves társas játékait, melyeket oly ügyesen, oly pontosan gyakoroltattak be ezekkel a beszélő is alig képes gyermekekkel az ügyes óvónők. — Teljes elismeréssel s köszönettel kell adoznunk fáradságukért *Schmidtné és Nyeste Róza* cz. hosszumezei óvónőknek s a segítségére alkalmazott *Szabados Mária* okl. dadának; dícséret illeti meg *Horváthyne-Knizner Erzsébet* szinnai óvónőt, okleveles segéd óvónőjével, *Furka Vilmával* egyetemben. — Minthogy az óvók működésének áldásait különösen itt Zemplén felső részein senki sem tagadhatja, csak azt kiálthatjuk oda a népnevelés és tanügy nemesen gondolkozó s buzgó barátainak: minél több óvóintézetet, hogy a magyarosítás nehéz munkája gyorsabban s biztosabban hozza meg várva-várt gyümölcseit. r. l.

CSARNOK.

Bánatos nóták.

Rég elverte már az éjfél . . .

Rég elverte már az éjfél s nem alszom,
Sirva lesem a hajnalt az ablakon;
Sötét az éj, nincs egy árva csillaga,
Talán ő is
Összetépett álmaimat siratja.

Valamikor, hej, de nem is oly régen,
Be sok csillag ragyogott fenn az égen!
Nékem is volt egy ragyogó csillagom,
Azt a letűnt
Szép csillagot minden éjjel siratom.

Késő az éj, mégsem akar virradni,
Meddig kell még azt a kis lányt siratni?
Csak szakadna meg a szívem bújába,
Hogy ne sirna
Árva lelkem soha többé utána!

Zúg a vihar . . .

Zúg a vihar, kergeti a felleget,
Nem bírja már szívem a sok keservet;
Ejjel-nappal perog a köny szememből,
De a szívem fájdalom csak nem enyhül.

Sirva járok künn a csendes temetőn,
Varrd meg lányka, varrd meg gyászos
[szemfedőm;
Megöl engem maholnap a búbanat,
Meghalok én nemsokára utánad.

Ha elborong . . .

— Megzenésítette: *Boksay János.* —

Ha elborong fájó lelkem
Boldogságom sirján,
S eszembe jut az a halvány,
Szép szenvedő kis lány:
Szívem föl száll a kinok
Sötét hollószárnya,
S rám borul a szenvedések
Hideg éjszakája.

*
Mig rajtam esügg felhőárnyként
E nyomasztó bánat,
Keblemben egy fájó érzés,
Bús sejtelem támad:
Hasztalan már minden könyvem,
Esdő sóhajtasom,
Föl nem éled soha többé
Megtört boldogságom!

Szendői Holozsnay Ciril.

Városi és községi ügyek.

***Választás.** S.-A.-Ujhely város képviselőtestülete tegnap reggel 9 órakor *Matolai Etele* alispán elnöke alatt tartott ülésében választotta meg az alkaptányt és alorvost. A nagy számmal összegyűlt képviselői tagok, mint előre is jelentették, közfelkiáltással választotta meg alkaptányának *Bogyay Bélát*, alorvosnak pedig *Stern Armin dr.-t.* Gratulálunk!

***Színház-tervek.** A S.-A.-Ujhely város színházának átalakítását tárgyzó részletes tervet és költségvetést *Várnai* budapesti mérnök a polgármesterhez benyújtotta. Alkalmunk volt megtekinteni a tervet és részletrajzot. Kivetni valót nem találtunk benne s bizodalunk van ahhoz, hogy ha a szóba hozott terv és részletrajz szerint fogják a színházat átalakítani, városunk közönsége csak büszke lehet korigényeknek megfelelő új színházára. De mégis van egy bökkenője a dolognak: a költségvetés még egyszer annyival felül haladja (80,000 korona!) azt az összeget, a mivel a város erre a célra rendelkezik. Az építészeti és színiügyi bizottság egyébként már a jövő héten fog a bökkenő felett tanácskozni. Már most figyelmeztetjük a bizottságokat, hogy ne riadjanak vissza a pénzkérdéstől és csak bízzák a polgármesterre. Majd kimódolja ő azt, hogy kölesönt se kell felvenni és színházunk is lesz.

***Rendőrség.** S.-A.-Ujhely város polgármestere *Nasztanovics Mihály* rendőr-tizedest, 20 évi hű és odaadó szolgálatának jutalmazásul, tiszteletbeli őrmesternek léptette elő.

***Biró és képviselőtestületi tagok választása.** Homonna város képviselőtestülete számára 9 rendes tagot az adófizető polgárság december hó 19-én választott meg. Igazán rendkívülinek nevezhető az az érdeklődés, melylyel e választás iránt viseltetett Homonna polgársága. Hogy mily nagy volt ez érdeklődés, eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy beadatott 240 szavazatot, holott rendes körülmények között 30—40 szavazattal választanak képv. testületi tagokat. Ennek a nagy érdeklődésnek az volt az oka, hogy a katolikus kör akciót indított; készített hivatalos jelölést, mely ha keresztül megy vala, egytől-egyik csakis róm. kat. ember jut be a képv. testületbe. A polgárságnak másik része, mely a „K. K.”-el nem érez együtt, mikor észrevette, hogy mi van készülöben Homonnán, szintén a cselekvés terére lépett és a választásból diadallal került ki. A megválasztott rendes tagok névsora (a választás sorrendje szerint) követekező: *Fisch Adolf*, *Kelemen Kálmán*, *Kelemen Armin dr.*, *Katzer Ferenc*, *Frimmer József*, *Ehrenreich József*, *Réz László*, *Grünwald Ignác dr.*, és *Propper Fülöp.* — Dec. 29-én is választás volt Homonnán. Ekkor választották meg a bírót és a tanácsosokat. Ez a választás nem idézett elő nagyobb mozgalmat, mert Homonna eddigi bíráját, az öreg *Keresztésy Istvánt* közakarattal ismét bírájának választotta meg a polgárság.

***Állami anyakönyvi statisztika.** A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. dec. 24-től—dec. 30-ig a) házasságot kötött: — pár; b) kihirdetett: 1 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 13 esetben, d) elhalálozott: 8 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész.

32924/99. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.
A 10 főszolgabirónak és S.-A.-Ujhely polgármesterének.

A korona-értékben való kötelező számitás tárgyában a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszteriumnak folyó évi 79212 szám alatt kelt körrendeletét másolatban további eljárás végett kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1899. december 27.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

79212/VIII—A. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. Valamennyi magyarországi másodfoku iparhatóságnak. A korona értékben való kötelező számitás behozataláról stb szóló 1899. évi XXXVI t.-cikk 22 §-alapján felhívom a másodfoku iparhatóságot, hogy az idézett törvény 3. §-ában foglalt rendelkezésre figyelemmel utasítása a felügyelet alatt álló, s az 1891 évi XIV t.-cikk alapján működő összes betegséglező pénztárakat, miszerint az 1899. évi dec. hó végével pénztári és számviteli nyomtatványaik készletének forint krajcár hasábjelzését koronára és fillérre helyesbítsék, — az 1899. évi december hó végével pénztári naplóikban és számadásaikban mutatkozó pénzmaradványt, értékanyagot és leltári vagyonat az 1892 évi XVII t.-cikkben meghatározott értékarány szerint korona értékre számitsák át s így vezessék át mint áthozatot az 1900 évi január havi pénztári naplójukba, illetve vonatkozó számadásaikba és leltáraikba, vagyis 1900 évi január hó 1-től kezdve összes pénztári és egyéb számadásikat korona értékben vezessék. Számlát és nyugtatót 1900. évi január hó 1-től kezdve csak abban az esetben fogadjanak el és fizessenek ki, ha azok korona értékben vannak kiállítva. — Az 1900 évi január hó 1-én megfellelőleg kiadott rendeletekben, utalványokban és fizetési meghagyásokban 1 osztrákértékű forintot 2 koronával és egy osztrákértékű krajcárt két fillérrel egyenértékűnek számitsanak. Az átvett értékekről szóló nyugtatókat és esetleg a kifizetett összegekről szóló ellennyugtákat koronaértékben állítsák ki. — Az osztrákértékűre szóló oly fizetési kötelezettségekre, melyek 1900. évi január hó 1 seje után keletkezett jogalpból származnak, az átszámitás szintén ugy eszközlenőd, hogy 1 osztrák értékű forintot két koronával is egy osztrák értékű krajcárt 2 fillérrel számitsanak. Budapestben, 1899. december 7. a miniszter helyett *Csörgeő* államtitkár.

7034. I/99. sz. A tokaji j. főszolgabirjától.

Körölvények.

I.

Somogyi András tarczali lakos kárára a folyó hó 18-án Tokajban tartott országos vásár alkalmával egy a szekerehez kötött 8 éves sötét pej kanca lovát ismeretlen egyén leoldta s elvezette s dacára a nyomban megejtett nyomozatnak — az még a mai napig meg nem került.

Tisztelettel kérem a rendőrhatalóságokat ez ügyben a nyomozatot megejteni s eredmény esetén hivatalomat értesíteni sziveskedjenek.

II.

B. Zsádány községben a folyó évi december hó 24-én egy drb. fekete kanca ló, két hátsó lába kesely, fogatott fel bitangásból. A jelzett lovat tulajdonosa kellő igazolás mellett B. Zsádány község előjáróságától átvetheti.
Tokaj, 1899. december 28.

Füzesséry Ödön, főszolgabiró.

2339/rk. 99. sz. S.-A.-Ujhely rendőrkapitányi hivatala.

Körölvény.

Folyó hó 25-én Csörgeő községtől a S.-A.-Ujhely felé vezető országuton körülbelül a községtől a határköresmáig terjedő utszakon egy kocsiból egy barna szövetvel bevont sárga

HUNGÁRIA SZÁLLÓ

S.-A.-Ujhely, Rákóczy-utca.

A legnagyobb kényelemmel berendezett 14 vendégszobával.
12 léra való kényelmes istálló.

Első rendű jó magyar konyha.

Kitünő valódi kerti és hegyaljai borok.

szegélyű uti-táska az alább elsősorolt tartalommal elveszett:

1. Két drb varott elejű fehéring „H. M.” monogrammal 4. ft. érték. 2. Hat drb 40. sz. új fehér gallért 1 ft 20 kr. értékben. — 3. Hat új fehér kézellő 22. sz. 2 ft 40 kr. ért. — 4. Öt db. különféle jogtudományi könyv 30 ft. ért. — 5. Egy db. hat (6) lövetű revolver 7 ft ért. — 6. Egy db. fehér bőrkötésű imakönyv — 7. Egy db. fekete bőrkötésű imakönyv összesen 6. ft ért. — 8. Egy db. fehér színes kivarrású hálóing 2 ft ért. — 9. Egy pár fekete fűzős férfi cipő 7 ft ért. — 10. Egy db. ruha, egy db. hajkefe, egy db. fésű 1 ft 50 kr értékben.

Az elveszett tárgyak szíves körözése, s eredmény esetén ezen hivatal haladéktalan értesítése kéretik.

S.-A.-Ujhely, 1899. december 27,

2—2. Schmidt Lajos, rendőrkapitány.

4827. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőjétől.

A vármegyei T. Tanító Urakhoz!

A Gromma Döme biharvármegyei kir. segéd tanfelügyelő által szerkesztett „Magyar nyelv tanítása a nem magyar ajkú iskolákban” című vezérkönyvet, mint használható segédeszközt a nem magyar ajkú iskoláknál működő tanító urak figyelmébe ajánlom.

4887. szám.

A vármegyei t. iskolai előjáróságok és t. Tanító Urakhoz.

A nagymélt. vallás- és közokt. m. kir. miniszterium folyó évi november hó 30-án kelt 4762. eln. számú rendeletével a Pécssett megjelölt „Néptanoda” című nevelés-oktatásügyi szaklapot terjesztés végett figyelembe ajánlván, felkérem a címet, hogy e lapot, mely 32 évi fennállása óta a népoktatásügy érdekeit mindig teljes odaadással komolyan és kitűnő szakavatottsággal képviselte s képviseli ma is — lehetőleg minden iskola részére megrendelni szíveskedjenek.

4967. szám.

A t. iskolai Előjáróságok és Tanító urak figyelmébe.

Dr. Oláh Gyula „Az ember és az egészség” című munkája az Athenaeum r. t. kiadásában a sajtót most hagyta el.

Tekintettel arra, hogy szerző e művében felölelt tárgyat úgy dolgozta ki, hogy az mindenki által igen könnyen megérthető és az adott utasítások alapján a népközpont tanítók a hirdeleni segélynyújtás módjait, továbbá az egészségügyi és közegészségügyi szabályokat helyesen és alaposan taníthatják: a jelzett művet a t. iskolai Előjáróságok és Tanító urak figyelmébe igen melegen ajánlom.

S.-A.-Ujhely, 1899. dec. 21-én.

Nemes Lajos,
kir. tan. tanfelügyelő.

9320/99. I. sz. S.-A.-Ujhely város polgármesterétől.

Felhívás.

A színnai és sztrókai járásban az inséges állapot a járások lakosságát komolyan fenyegetvén, a vármegye közigazgatási bizottsága folyó évi december 11-én tartott ülésében 1643. sz. a. kelt határozatával az inségesek segélyezésére a gyűjtést elrendelte. Midőn erről a város közönségét értesitem, egyidejűleg tisztelettel felkérem, hogy az e célra szánt adományait alólított polgármesterhez juttatni s az által az inség megakadályozásához hozzájárulni szíveskedjék.

S.-A.-Ujhely, 1899. december hó 26-án.

Székel, polgármester.

Heti naptár.

Vasárnap,	december 31.	Szilveszter pp.
Hétfőn,	januárius 1.	Kis kar. † Uj év.
Kedden,	januárius 2.	Makár ap.
Szerdán,	januárius 3.	Genov. sz.
Csütörtökön,	januárius 4.	Titus pk.
Pénteken,	januárius 5.	Teleszfor †.
Szombaton,	januárius 6.	Vizkereszt.

A szerkesztő postája.

T. munkatársainknak boldog új évet kívánunk.

Felölts szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Énlert Gyula.

Hirdetések.

Tk. 2290/899. szám.

Árverési hirdetményi' kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kassai jelzálogbank részvénytársaság végrehajtónak Dócs János végrehajtást szenvedett elleni 289 ft 65 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a kir.-helmezi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság területén lévő Kis-Géres község határában fekvő és a kis-géresi 209. sz. tjkvben 213, 303, 528, 610, 756, 917, 1157, 1267, 1557, 1787, 1876, 2135, 2289. hr. sz. a. foglalt ingatlanoknak végrehajtást szenvedett Dócs János nevén álló fele részére az özv. Dócs Istvánné született Miklós Éva javára bekebelezett haszonélvezeti jog épentartásával 517 forintban; — 2. a kis-géresi 209. sz. tjkvben 2464, 2566, 2806, 2959. hr. sz. alatt foglalt ingatlanoknak Dócs János végrehajtást szenvedett nevén álló fele részére az özv. Dócs Istvánné szül. Miklós Éva javára bekebelezett özv. haszonélvezeti jog épentartásával 354 forintban; — 3. a kis-géresi 209. sz. tjkvben 2058. hr. sz. alatt foglalt és felerészben végrehajtást szenvedett Dócs János, másik felerészben nem adós Dócs István, Dócs Mihály, Dócs András nevén álló pinczére a végreh. törvény 156. §-a alapján egészben az özv. Dócs Istvánné szül. Miklós Éva javára bekebelezett özv. haszonélvezeti jog épentartásával 5 forintban; — 4. a kis-géresi 411 sz. tjkvben 211. hr. sz. alatt foglalt és felerészben adós Dócs János, másik felerészben nem adós Dócs István, Dócs Mihály, Dócs István és neje Bar Zsuzsanna nevén álló 31. 6. i. számú házas belsőrege özv. Dócs Istvánné született Miklós Éva javára bekebelezett özv. haszonélvezeti jog épentartásával a végreh. törvény 156. §-a alapján egészben 184 forintban ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb jelzett ingatlanok az 1900. évi január hó 25-ik napjának d. e. 10 órakor Kis-Géres közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladhatók.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan kiküldési árának 10%-át készpénzben, vagy másfelannyi értékű óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi augusztus hó 16-án.

Dancs György, kir. aljbíró.

Tk. 6516/1899. sz.

Árverési hirdetményi' kivonat.

A homonnai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak Weinberger József Zelman s társa végrehajtást szenvedő elleni 102 ft 94 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a sztrókai kir. járásbírósg területén lévő Sztrókó községében fekvő a sztrókai 215. számú tjkvben A. 1. 1—2 sorszám alatt felvett B. 2—7. alatt Weinberger Zelman József, Weinberger Juda Hersch, Weinberger Izrael, Weinberger Feige, Weinberger Berisch és Weinberger Markusz nevre irt ingatlanokra az árverést 722 forintban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1900. évi január hó 25-ik napjának d. e. 10 órakor Sztrókó község házábanál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladhatók.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 72 ft 20 kr készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átadni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi október hó 31-ik napján.

Dr. Oláh, kir. aljbíró.

M. kir. államvasutak Üzletvezetőség Miskolcz.
34,886/III. szám.

Hirdetmény.

Az áruforgalmi statisztikai adatszolgáltatást ugyan szabályozó 86,642/1899. számú kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelet értelmében 1900. évi január hó 1-étől kezdve a külföldről érkezett és oda feladott áruk statisztikai bevállalásához új áruanyilatkozati nyomtatványok léptetnek életbe, és ennek folytán az eddig használatban volt régi 10 filléres áruanyilatkozati űrlapok fenti naptól kezdve a közforgalomból bevonatnak.

A felek birtokában levő és 1900. január 1-ével érvénytelenné vált eme pénzértékű áruanyilatkozati űrlapok minden vasuti gyors- és teheráru pénztárnál legkésőbbben 1900. évi január hó 31-éig darabonként 10 fillér értékben készpénzben beváltatnak.

Erről a n. é. közönség azzal figyelemztetik, hogy 1900. évi január 31-ike után a szóban levő áruanyilatkozati űrlapok többé semmi körülmények között be nem váltatnak.

Miskolcz, 1899. év december hó 29-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Tk. 3249/1899. sz.

Árverési hirdetményi' kivonat.

A tokaji kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Kocsis János végrehajtást szenvedő elleni 127 ft 30 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a tokaji kir. járásbírósg területén lévő Tokaj község határában fekvő a tokaji 379. sz. tjkvben végrehajtást szenvedett nevén álló 568. hr. sz. 13. 0. i. sz. ház, udvar és kertre 749 ft; továbbá a tokaji 713. sz. tjkvben egyenlő arányban a végrehajtást szenvedett, továbbá Kocsis Sámuel és Kocsis György nevén álló 2497 hr. sz. ingatlanra az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a alapján egészben 15 ft ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1900. évi január hó 22-ik napjának d. e. 10 órakor ezen telekkönyvi hatóság hivatali helyi-

ségébe megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladhatók.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 74 ft 90 kr és 1 ft 50 kr készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átadni.

Kelt Tokajban, 1899. évi október hó 24. napján.

Plathy, kir. jbró.

Tk. 14,072/1899. szám.

Hirdetmény.

A s.-a.ujhelyi kir. tszék mint tkvi hatóság ebben a hirdetményben felhívja mindozokat, kik a S.-A.-Ujhely város határában a közös temető czéljára, S.-A.-Ujhely város által kisajátított földterületek fejében a s.-a.ujhelyi kir. tszék által jogerősen megállapított kártalanítási összegekben bármilyen címen igényt tartanak, hogy igényeiket 1900. évi január hó harmincegyedik (31) napjáig a s.-a.ujhelyi kir. tszéknel mint tkvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később bejelentett igények figyelembe nem fognak vétetni s a kártalanítási összegek az egyéni kimutatásokban megnevezett tkvi tulajdonosoknak ki fognak utaltatni.

S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvszék mint tkvi hatóságnál, 1899. december hó 22-én.

Wieland,

kir. tszéki bíró.

Faarverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium magas engedélye folytán Lelesz-Polyán község tulajdonát képező erdőn levő famennyiség, összesen 692 drb. tölgyfa álló állapotban, 1900. évi január hó 15-én d. e. 9 órakor a király-helmezi szolgabírósg hivatalos helyiségében megtartandó zárt ajánlati árverésen eladhatók.

Az eladás tárgyat képező 692 drb. tölgyfa kiküldési ára, a s.-a.ujhelyi m. kir. j. erdőgondnokság becsúje szerint 4310 ft 13 kr.

Árverezni szándékozók ezen összeg 10%-át árverés megkezdése előtt az árverést vezető főszolgabíró, vagy helyettese kezébe bánatpénzű letenni tartoznak.

A megejtett árverés, az esetben, ha a beadott ajánlatok a becsértéket meghaladják végérvényes s amennyiben a legnagyobb ajánlattevő ajánlata sem az árverési feltételekkel nem ellenkezik, sem anyagi garancia tekintetében kifogás alá nem esik, elfogadatik.

A részletes árverési feltételek betekinthezők a király-helmezi szolgabírói hivatalnál, a s.-a.ujhelyi m. kir. erdőgondnokság hivatalos helyiségében és Lelesz-Polyán község bírájánál, mint a volt urb. közb. jelenlegi elnökénél. Az utóbbinál jelentkező venni szándékozónak az erdő átvizsgálásához kalauzoló egyén bocsáttatik rendelkezésre.

Király-Helmeze, 1899. decz. 30.

Baró Fischer.

Tk. 2056 899. sz.

Árverési hirdetményi' kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Eszenyi Borbála férj. Fodor Istvánné végrehajtást szenvedett elleni 392 ft 50 kr. tőkekövetelés és jár. iránti ügyében a kir.-helmezi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság területén lévő Kis-Géres község határában fekvő és a kis-géresi 212. számú tjkvben 214. hr. sz. a. felerészben adós Eszenyi Borbála férj. Fodor Istvánné, másik felerészben nem adós Eszenyi András kinek neje Kovács Erzsébet nevén álló 53. 5. i. sz. házas belsőrege a végreh. törvény 156. §-a alapján egészben 407 forintban; — 2. a kis-géresi 212. számú tjkvben 2044. hr. szám alatt foglalt felerészben adós Eszenyi Borbála férj. Fodor Istvánné, másik felerészben nem adós Eszenyi András nevén álló pinczére a végreh. törvény 156. §-a alapján egészben 10 forintban; — 3. a kis-géresi 212. számú tjkvben 2065. hr. sz. a. foglalt felerészben adós Eszenyi Borbála férj. Fodor Istvánné, másik felerészben nem adós Eszenyi András nevén álló pinczére a végreh. törvény 156. §-a alapján egészben 10 forintban; — 4. a kis-géresi 212. sz. tjkvben 2461, 2462, 2562, 2563. hr. szám alatt foglalt felerészben adós Eszenyi Borbála férj. Fodor Istvánné, másik felerészben nem adós Eszenyi András nevén álló pinczére a végreh. törvény 156. §-a alapján egészben 184 forintban ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1900. évi január hó 22-ik napjának délelőtt 10 órakor Kis-Géres község házábanál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladhatók.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok kiküldési árának 10%-át készpénzben, vagy másfél annyi értékű óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi szeptember hó 9-én.

Dancs György, kir. aljbíró.

AZ „ANKER”

Élet- és járadék biztosító-társaság.
Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI. ker. Deák-tér
6. szám. (Anker-udvar), a társaság saját házában.

Összes vagyon 1898. végén 65 millió forint
Biztosítási állomány 1898. végén 243 millió forint
Eddigi kifizetések 103 millió forint

A nyereségreszesüléssel biztosítottak A) osztalékterv szerint; mint 20 év óta, 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve. — B) osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) 1897., 1898. és 1899. években az összes, az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjnak 9%, 12% és 15%-a fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.
Olcsó díjak, nagyon kedvező feltételek, a képzelhető legnagyobb biztonság.

Prospectussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, hová nyitások iránti ajánlatok is intézendők, valamint a társaság képviselője S.-A.-Ujhelyben: **Schon Mor.**

Egy millió koronát

is lehet **Osztálysorsjegyen** nyerni. Huzás már folyó év január 9 10 es 11-én. — Egy a II-od osztályra megújított sorsjegy ára $\frac{1}{1}$ 10 frt, $\frac{1}{2}$ 5 frt, $\frac{1}{4}$ 2 frt 50 kr., $\frac{1}{8}$ 1 frt 25 kr. — Vétel sorsjegy ára $\frac{1}{1}$ 16 frt, $\frac{1}{2}$ 8 frt, $\frac{1}{4}$ 4 frt, $\frac{1}{8}$ 2 frt. — Árúsítja:

Löw Mihály S.-A.-Ujhelyben,

hol már **60,000** és számos melléknyeremény található, azonkívül **2** frtos államsorsjegyek, huzás december 30-án és **50** krajczáros jótékonyezélu sorsjegyek, első huzása január 4-én.

Postai megbízások pontosan eszközöltetnek.

A s.-a.-ujhelyi népbank mint takarékpénztár

által 1900. évi február hó 2-ik napján délelőtt 11 órakor a bank helyiségében tartandó

XXX-ik évi rendes közgyűlésre

a részvényesek megjelenni tisztelettel felkéretnek.

A közgyűlés tárgyai következők:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényesnek megválasztása.
2. Az igazgatóság évi jelentése az 1899. évi üzleteredményéről és a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentése.
3. Az 1899. zárszámla és mérleg megállapítása és az 1899. évi osztalék megállapítása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére kiadandó felmentési határozat hozatala.
5. Az alapszabályok 37-ik, illetve 62. szakasza értelmében vezérigazgató, egy igazgatósági tag és egy felügyelő-bizottsági tag választása.

6. Az alapszabályok értelmében netán beadandó indítványok feletti határozat.

Vége közhírré tétetik, hogy az 1899. évi zárszámla és jelentés megtekintés végett **1900. évi január 24-ik napjától** az intézet helyiségében kitéve leend.

A közgyűlésen részt venni akaró részvényesek vagy törvényes képviselőik részvényeiket szelvényeikkel együtt az alapszabályok 27-ik szakasza értelmében az igazgatóságnál nyugta mellett letenni tartoznak s szavazatjegygyel láttatnak el.

Kelt Sátoralja-Ujhelyt, 1899. évi december 30-án.

Az igazgatóság.

Tk. 5547/1899. szám.

Hirdetmény.

Tót-Jesztreb község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1839. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkekben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. törvényzikk 15. és 17. §§. alapján, ideértve az e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §. a) és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22 §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1900. évi június hó 1-ső napjáig

bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1900. évi június hó 1-ső** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásaik többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, különben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve

azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben feljogosításukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1900. évi június hó 1-ső** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltán az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság 1899. évi novemb. hó 10-én.

Bálint Lajos, kir. albiró.

Meghívó.

A S.-A.-UJHELYI TAKARÉKPÉNZTÁR

1900. évi január hó 21 én délelőtt 9 órakor
az intézet hivatalos helyiségében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket ezennel tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 1899. évi jelentése és a felmentvény megadása.
 2. A tiszta jövedelem felosztása feletti határozathozatal, illetve az osztalék megállapítása.
 3. A zárszámadások betérjesztése.
 4. Esetleges indítványok.
- Kelt S.-A.-Ujhely, 1899. december hó 20-án.

Dókus Gyula,
elnök.

Kivonat az alapszabályokból:

17. § A közgyűlésben résztvenni akaró részvényes tartozik részvényét a szelvényekkel együtt legalább is 24 órával a közgyűlés előtt az igazgatóságnál szavazati jegy és nyagja ellenében letenni.

Utolsó hét!

6

huzásra érvényes jótékonycsele-
sorsjáték a budapesti poliklinikai egye-
sület kórháza javára — sorsjegy
ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény à 20,000 kor. stb. ért.

Kivánatra 20% levonással készpénzben kifizetjük.

Első huzás visszavonhatatlanul

már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:

NAGY JÓTÉKONYSÁGI SORSJÁTÉK KEZELŐSÉGE

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u'ca 1. sz.

Sorsjegyek kaphatók a „Zemplén”
kiadóhivatalában.

Dr. Szabó Gyula

tályai szőlőtelepén eladó mintegy 50,000
darab gyökeres, fás szőlőoltvány tökélete-
sen összeforvva, fajtiszta Riparia Porta-
lizzra a legnemesebb válogatott *furminttal*
oltva ezre 150 ft

5000 darab gyökeres fás szőlőoltvány
Riparia Portalizzra *Olasz-Rizlinggel* neme-
sítve ezre 150 ft.

2000 darab gyökeres fás szőlőoltvány
Piparia Portalizzra *Chasselas blanche crox-*
al nemesítve ezre 150 ft.

10,000 darab sima zöld oltvány Czeinet
szerint oltva, fajtiszta Vitis Solonis alanyon
válogatott *furminttal* nemesítve ezre 100 ft.

50,000 darab szépen gyökerezett faj-
tiszta Riparia Portalisz vessző oltásra 6^m/m.
vastagságon felül 30 ft, ültetésre kissé
vékonyabb 25 ft ezrenként.

100,000 sima Riparia Portalis teljesen
fajtiszta szőlővessző 6^m/m. vastagságon felül
15 ft, ültetésre vékonyabb 12 ft.

Az árak pakolással és vasuti állomás-
hoz szállítva értendők.

Rendelmények **Tályára** vagy **Mis-
kolczra** küldendők.

A Grosz Vilmos-féle csőd-
tömegből megvett, cséplőkészle-
tek, járgányok, rosták, ekék,
lógereblyék, répa és szecs-
kavágók s egyéb gazdasá-
gi gépek, míg a készlet tart, a
gyári árnál tetemesen leszálli-
tott áron kaphatók

Kornstein Ignác,

vaskereskedésében, S.-A.-Ujhely.

Van szerencsém a n. érdemű kö-
zönség szives tudomására hozni, hogy
igen csinos kivitelben, különféle

KARÁCSONYFA

diszítések,

Richter-féle horgony építő szekrények

csemege czukorkák,

mindennemű déli gyümölcsök,

valódi angol tea sütemények,

eredeti Chinai és Orosz teák,

BEL- ÉS KÜLFÖLDI RUMOK,

magyar és francia pezsgők,

Tiroli Rosmarin és Reinetten almák,

igen szép kiv. finom

H A Z A I A L M Á K,

mindennemű halak, sajtok, prágai fel-
vágottak, 2-szer hetenként friss Frank-
furti virtsli és szalvaladé nálam a
legjutányosabb árban kaphatók

MALÁRTSIK GYÖRGY

fűszer-, csemege-, déli gyümölcs és ásványviz
kereskedésében

S.-A.-UJHELYBEN.

Pályázati hirdetés

templom építésre.

A lasztócezi gör. kath. templom 1900. év
tavaszán eszközlendő újjáépítésére pályázat
hirdetetik.

Az építési költség a m. kir. államépítészeti
hivatal által összesen: Egezer kilencszázöt
ft 12 kr-ban van előirányozva; a részletek
nálam megtudhatók.

A vállalkozókat felkérem, hogy **1900.**
évi január 14-én d. e. 9 órakor a lasztócezi
gör. kath. iskola helyiségében ajánlattétel cél-
jából jelenjenek meg.

Bánatpénz 200 ft..

Kelt Lasztócezon, 1899. december 19-én.

A hitközség megbizásából:

Spiry Elek,

[lasztócezi gör. kath. lelkész.

KORNSTEIN IGNÁCZ S.-A.-Ujhely.

Ajánlja

Karácsonyi és újévi ajándéknak

alkalmas bronz- és disz üvegáru raktárát **leszállított árak** mellett.

Mindennemű **vas- és aczélárak, szerszámok, gazdasági eszközök,**
gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta áruk
dusan felszerelt raktára.

Oliva, repeze, eredeti Mautascheff s Nobel, valamint süritett olajok
s Tovatte gépsziradék.

Vizmentes ponyvák es terményzsákok.

Portland és román cement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő
lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő **cséplőkészleteket** s
lokomobilokat. **Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.**

Köszön és kocsz eladás.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő
megpróbálásának, mert már több mint 30
év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-
dörzsolésként alkalmaztatik köszvénynél,
osúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél
és az orvosok által bedörzsolésekre is
mindig gyakrabban rendeltek. A valódi
Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-
Liniment elvezés alatt, nem titkos szer,
hanem igazi népszerű háziszser, melynek
egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban
majdnem minden gyógyszerüzemben készlet-
ben van; fő raktár: **Török József** gyógy-
szerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmá-
val igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-
bértékű utánzat van forgalomban. Ki nem
akar megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony” védjegy és Richter czéggeljes
nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerű
Gőzkazánokat,
Szesz- és viz-tartályokat,
Henze-féle főzőket,
Czefre-előkeverő-kadákat,
továbbá mindennemű
gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat
legsolidabb kivitelben s jutányos áron szállít és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődéje

KASSÁN.

**Gőzerőre berendezett vegyi ruhatisztító,
mű-, selyem- kelme- és szövet ruha-festő**

üzletben elvállalok tisztításra: fejtetlen és fejtett bali-, utcai-,
selyem-, plüsch-, szövet- és kreton ruhákat bármily dus diszi-
tással. Továbbá uri- és női öltönyöket, bali szalon és frakk öltö-
nyök tisztítását, bevasalását a legolcsóbb árak számítása mellett,
ugyszintén fehér glazé kezttyüket.

Festésre minden megunt színű, vagy színét hagyott női- és
férfi ruhákat a volt eredeti színben, vagy a legdivatosab színekben.
**Bali- és alkalmi ruha kívánatra 24 óra alatt
tisztítatik.**

Festésre adandó tárgyak 8 nap alatt festetnek.
Nagy műhelyem gőzerőre akképen van berendezve, hogy
az időjárás és évszak a munkák kivitelére befolyással nem bír
és így a rendelések bármely időszakban tehát télen is átvétel-
nek és pontosan elkészíttetnek.

Vidéki megbízásokat posta-utánvétellel a legpontosabban
teljesítek.

Magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam,
mély tisztelettel:

Rakovszky Sándor,
vegyi tisztító és kelmefestő.

S.-A.-Ujhely, Beresényi-utca 45. szám (volt Sole-féle) saját
házamban a fogházzal átellenben.

Meghívó.

A „központi takarékpénztár“ részvénytársaság
1900. évi január hó 21-én d. u. 3 órakor
az intézet helyiségében tartandó

VI-ik évi rendes közgyűlésre

a részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az 1899. évi tiszta nyeresemény felosztása iránti határozathozatal.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvényének megadása.
4. Kisorsolt három igazgatósági és egy felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása.
5. Esetleg beadandó indítványok.

S.-A.-Ujhely, 1899. évi december hó 29-én.

Az igazgatóság.

Igen sok külföldi **francia, angol és német**
szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére
győtrő bajok és kellemetlen **betegségek** ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata
orvosilag javasolva van, a **legczészerűbb és leg-
jobb a**

SANTAL-EGGER

**alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-
indiai Santal-olajból készült és az orvos
urak által rendeltetik.**

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve; a pénz
előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt
20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz“, Budapest, VI. Váci-
körút 17 szám.

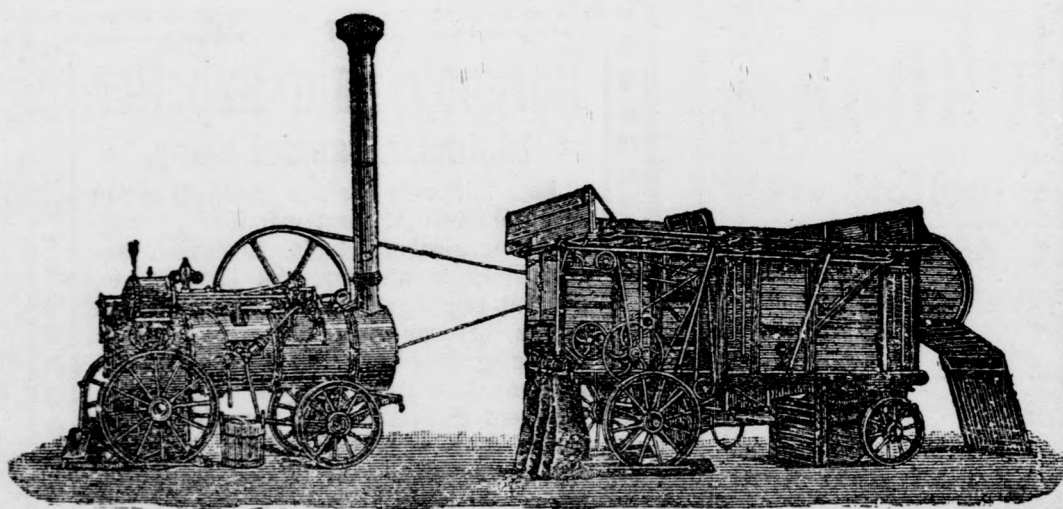
Az ezredéves országos kiállításon állami ezüst éremmel kitüntetve

LESZIH MIKSA UTÓDAI

SZILÁGYI ÉS DISKANT

gépgyára, kazánkovács műhelye, fémöntődéje és gazdasági gépraktára

MISKOLCZON.

Ajánl a t. cz. gazdaközönségnek kitünő
gőzcséplőgépeket,
járgánycséplőket, eke és vetőgépeket, répavágó, szeckska-
vágó s morzsolókat,

„**VIKTÓRIA**“ terményrostákat,
Szivattyus kutak és fürdőberendezéseket.
Gőz- és vizimalom berendezéseket és
azok átalakítását.

Locomobilok és cséplőgépek szakszerű javítását.

Tűszekrények és mindenféle kazánmunkák készítését helyben és vidéken.

Petroleum és benzingépek javavítását stb.

HOFHERR és SCHRANTZ gazdasági gépgyár kizárólagos képviselősége.

Számos elsőrendű kitüntetések.

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a *Zepmlén- gyorsaitóán.

1898. Szolnok. Állami ezüst érem és diszoklevél.

1899. Szeged. Diszoklevél, legmag. kiállítás.

VÉGE

90

B
129